Et år efter ...

For lidt mere end et år siden talte *CAMPUS* med syv nye og meget spændte kommende studerende op til studiestart. Men hvordan har de første to semestre inden for murene egentlig været?

Vi har genbesøgt de nye studerende og hørt, hvordan det første år er gået.

6 - 9

Læg forskningen på bloggen

Kun en håndfuld forskere ved Aarhus Universitet bruger webblogs til at fortælle om deres forskning, men hvis blogosfæren i fremtiden bliver et vigtigere forum for forskningsdiskussion, kan det potentielt ændre videnskabsdebatten.

– Forskerblogs kan bidrage til, at både forskere og andre borgere får større indsigt og engagement i beslutninger om forskning, siger professor Thomas Söderqvist, der selv er daglig blogger.

3 og 5

Klimaet kræver aktive borgere

Al for meget information om klima og miljø præsenteres som grafer, tabeller og Excel-ark, som kun eksperter forstår. Derfor er det en stor kommunikationsopgave at få flere velinformerede, engagerede og aktive borgere, siger Jacqueline McGlade, direktør for Det Europæiske Miljøagentur, der var i Århus i forbindelse med universitetets konference *The Role of Information in an Age of Climate Change.*

12

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

SOLIDUM PETIT IN PROFUNDIS · UNIVERSITAS ARHUSIENSIS

18

24.11.08

MIRAKLER PÅ UNIVERSITETET

Mirakler er ikke hverdagskost. Heller ikke for teolog Marie Vejrup (bill.), der er adjunkt ved Religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Selvom Bibelen er fuld af mirakler, spiller de naturstridige begivenheder nemlig ikke den helt store rolle i teologien, fortæller hun.

– Mirakler er på flere måder en provokation eller et problem for kristendommen i dens klassiske institutionelle former. I en protestantisk sammenhæng er man traditionelt skeptisk over for mirakler. Men heller ikke i katolsk teologi er mirakler uproblematiske, da spontane mirakler altid er en udfordring for kirkens kontrol. Derfor har man også en godkendelsesprocedure angående mirakler i den katolske kirke, fortæller Marie Vejrup.

Miraklerne hører imidlertid ikke kun hjemme i den religiøse verden. Vi taler også om livets mirakel, mirakuløse held og mirakelkure. Fascinationen af mirakler synes at være intakt, hvad den nyligt udkomne bog *Mirakler* fra Aarhus Universitetsforlag vidner om. *CAMPUS* sætter fokus på mirakler og har talt med en række forskere fra Aarhus Universitet og en kristen studerende om mirakler.

Læs mere om mirakler på side 10 og 11 og bagsiden

Fotos: Søren Kjeldgaard/AU-foto. Billedet er måske et produkt af fotomanipulation

Uddannelsespolitik – kvalitet koster

Af prorektor og formand for Studieudvalget Nina Smith

Danmark scorer topkarakter i en netop offentliggjort undersøgelse over de videregående uddannelser. Det glædelige budskab kommer fra den liberale tænketank 'The Lisbon Council', der har sammenlignet 17 OECD-landes uddannelsessystemer. Danmark kommer ind som en flot nummer tre – kun overgået af Australien og England. På såvel optag som gennemførelse af uddannelserne scorer Danmark højt. Det er opmuntrende læsning og et godt udgangspunkt nu, hvor Studieudvalget på Aarhus Universitet er ved at lægge sidste hånd på sin politik for kvalitetsarbejdet på uddannelsesområdet.

Arbejdet med uddannelseskvaliteten er foregået i overensstemmelse med de eksterne og interne krav og forventninger, der er til kvalitetsarbejdet på universiteterne. Det er forankret i de principper, der er udtrykt i de europæiske universiteters Magna Charta, der omfatter uafhængighed, frihed i forskning, undervisning og uddannelser, gensidighed i videnudveksling og kulturelt samarbejde, samt at undervisningen er forskningsbaseret.

Det har været en omfattende, men også en meget udbytte- og lærerig proces for hele universitetet. Studieudvalget har i politikken opstillet en række ambitiøse mål, der skal optimere de studerendes læring og motivation, skabe gennemsigtighed i uddannelsesforløbet og det samlede uddannelsesudbud og styrke de studerendes mulighed for indflydelse på egen uddannelse.

Helt afgørende er det naturligvis, at kandidater og bachelorer fra Aarhus Universitet er attraktive for både det nuværende og det fremtidige arbejdsmarked. Derfor skal universitetet i øget omfang også bidrage til livslang uddannelse og udviklingen af arbejdsmarkedet. De studerende skal opleve, at der er sammenhæng mellem uddannelsernes indhold og behovet på arbejdsmarkedet såvel nationalt som internationalt.

Sidst, men ikke mindst, skal universitetet styrke det attraktive studiemiljø for derigennem at tiltrække, understøtte og fastholde de studerende. Studietiden skal opleves som noget særligt. Der skal være fokus på trivsel og tilfredshed, og studiefaciliteterne skal animere til engagement og fordybelse.

Det er meget vigtigt, at politikken ikke bare stiller flere krav til underviserne, men at den bliver et redskab til at forbedre undervisningen og vilkårene for underviserne. Et redskab som også kan hjælpe underviserne til at sætte system i det store kvalitetsarbejde, der allerede foregår.

Vi skal have høje ambitioner for uddannelserne på Aarhus Universitet, og kvalitetspolitikken er udtryk for en ambitiøs strategi. Nogle af målene i kvalitetspolitikken kan sikkert opfyldes ved at gøre ting anderledes og bedre. Men vi må også erkende, at mange af de krav og mål, som politikken sætter, vanskeligt kan opfyldes uden ekstra ressourcer til uddannelse og undervisning. At øge småholdsundervisning og reducere de store forelæsningshold er ressourcekrævende, og mere individuel vejledning er både tidskrævende og dyrt.

Derfor er det på høje tid, at universitetsuddannelsernes finansiering underkastes et grundigt eftersyn. Taxametrene på Humaniora og Samfundsvidenskab er de laveste i hele det danske uddannelsessystem. Det er svært at forklare, når det er bredt erkendt, at universitetsuddannelser ikke længere blot skal tilbyde få ugentlige forelæsninger på store hold. Kvalitet koster!

CAMPUS IN BRIEF

Danish researchers rarely go blogging

An increasing number of researchers in the US and the UK in particular are moving into the blogosphere and using the medium of blogs as an active feature of their research communication. But at Aarhus University the number of researchers involved in blogging would hardly make up a single football team. The demands of blogging – rapid responses and comments from people willing to risk their reputations and shoot from the hip – probably put most researchers off, says PhD scholar Peter Fischer-Nielsen, who is one of the young researchers using blogs in their research.

"Blogs give me the chance to describe the results I achieve as I go along, and to express my thinking about my project, which is definitely stimulating," he says. He is an active contributor to the e-religion blog, which links theory with reality outside his office at the Faculty of Theology. His project concerns the way the Evangelical Lutheran Church in Denmark communicates on the internet.

"The blogger phenomenon may simply appeal more to Anglo-American researchers," says Professor Thomas Söderqvist, the Head of the Medical Museion in Copenhagen. He publishes new material on his blog almost every day, and he believes that the Anglo-Saxon tradition encourages greater openness in the exchange of ideas, with researchers being more interested in new, unfinished ideas than in presenting the finished results of many years of research.

Professor Niels Ole Finnemann, an internet researcher, is convinced that an increasing amount of future research will involve semi-open or fully open processes, leading to a debate as to whether such processes represent true research or only stages of research.

"People may conclude that blogging is just a supplement to the true research process, but it can also be used to report research results. So it may be necessary to have some kind of guarantee that the material posted on a blog is of a certain standard," says Niels Ole Finnemann.

Page 5

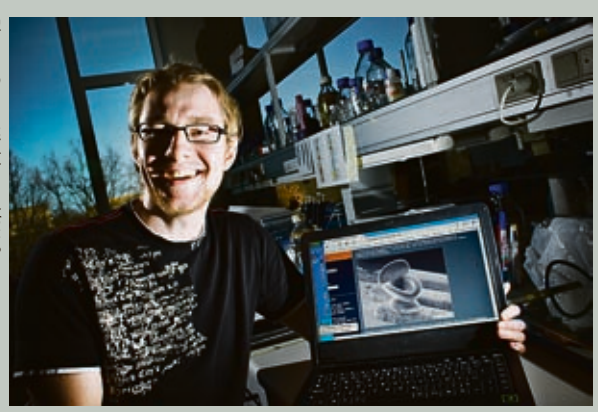

Photo: Søren Kjeldgaard/AU-foto

It's a miracle!

A new book published by Aarhus University Press deals with the subject of miracles. Miracles are not only found in the world of religion – we use the word in a number of different meanings; and if you google the word "miracle" you get more than 55 million hits. People have always been fascinated by the miraculous, and this fascination has apparently come to stay.

But do miracles really occur today? And should miracles be described scientifically or religiously? Or do they include a combination of both spiritual and rational elements?

These questions are the subject of a recent book entitled *Mirakler*, published by Aarhus University Press, dealing with wonderful events from a wide range of angles.

The book, which is based on a series of lectures on the topic arranged by Studenterkredsen i Århus, asks a number of researchers and artists the question "Is it meaningful in your particular field today to refer to something as a miracle?" Among the contributors are the author Svend Åge Madsen, Dorthe Jørgensen from the History of Ideas Department, the physicist Holger Bech Nielsen, and Helge Kragh from the History of Science Department.

CAMPUS is focusing on miracles too. We have asked three researchers from Aarhus University about the role played by miracles in psychology, science and theology respectively. And we've been talking to a student who believes in miracles.

Pages 10-11

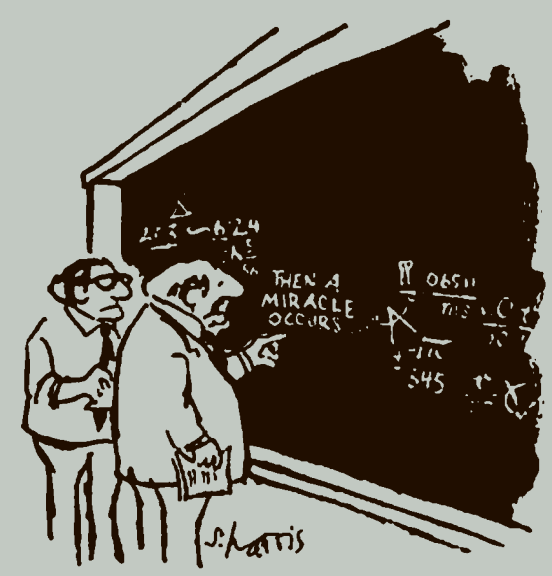

CAMPUS

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Den nyeste udgave af *CAMPUS* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 8. december. Deadline for indlæg den 1. december kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Webside: www.au.dk/campus

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk **ISSN:** 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Karen Hyldgaard Johansen
Journalist, deltid
T: 8942 2335
M: 6020 2626
khj@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson, Journalist
T: 8942 1981
ihn@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Regeringsnøl giver røde tal på bundlinjen

Aarhus Universitet kommer ud af 2008 med et budgetteret underskud på ca. 100 mio. kroner. Da forventningen om langt flere basismidler fra Globaliseringspuljen ikke er blevet indfriet til fulde, betyder det en mindre opbremsning i universitetets vækst.

Af Hans H. Plauborg
hhp@adm.au.dk

Regeringens satsning på universiteter i verdensklasse fremstår efterhånden lidt som en forskningspolitisk udgave af Becketts absurde teaterstykke "Mens vi venter på Godot".

Godot dukkede som bekendt aldrig op, og på samme måde ser det heller ikke ud til, at de penge fra Globaliseringspuljen, regeringen gang på gang har lovet universiteterne, dukker op. I hvert fald dukker de ikke op ved fordøren i form af flere basismidler. Ud af puljer på henholdvis en mia. kr. i 2009 og to mia. kr. i 2010 får universiteterne kun henholdsvis 275 mio. og 605 mio. kr. til basismidler. Resten placeres som konkurrenceudsatte midler i strategiske og politisk bestemte puljer. Det betyder stagnerende budgetter på universiteterne de kommende år – også på Aarhus Universitet, hvor ledelsen har besluttet, at underskuddet på de 100 mio. kr. skal afvikles over to år.

– Vi må træde en smule mere på bremsen, end vi havde håbet på ville være nødvendigt. Regeringen og forligspartierne har valgt at udmønte ca. 2/3 af globaliseringsmidlerne i 2009 som konkurrenceudsatte midler; det betyder, at de tidligst kommer i spil om et år. Men jeg forventer da, at globaliseringsforliget holder, og at vi på sigt fortsat vil være et universitet i vækst, siger prorektor Søren E. Frandsen, der som følge af de igangværende budgetforhandlinger mellem rektoratet og hovedområderne for 2009 ikke kan sige, hvori opbremsningen nærmere bestemt vil bestå.

Opstramning på NAT

På Det Naturvidenskabelige Fakultet bliver der tale om en besparelse på et mindre tocifret millionbeløb næste år. Nærmere vil dekan Erik Meineche Schmidt ikke komme det.

– Vi regnede stærkt med, at der ville komme flere penge fra globaliseringsaftalen i 2009 og 2010. Og vi havde også tillid til, at en væsentlig del af pengene ville komme som basismidler. Desværre kom pengene ikke så hurtigt, som vi havde håbet, og derfor må vi stramme op de kommende år, siger Erik Meineche Schmidt. Medvirkende til fakultetets økonomiske situation er også, at taxameterindtægterne blev ca. 10 mio. kr. mindre end budgetteret.

Erik Meineche Schmidt konstaterer også, at udgifterne til universitetets fællesadministration i 2008 har været betydelige.

– Fusionerne og hele forandringsprocessen har kostet en del penge, for nu at sige det på en venlig måde.

Dyr fusion

Dekan på Det Teologiske Fakultet Carsten Riis har også noteret sig, at udgifterne til fællesadministrationen har været høje i 2008.

– Men vi er tilhængere af det fælles, så vi bidrager selvfølgelig gerne til de nødvendige investeringer, siger Carsten Riis. Det Teologiske Fakultet skal i 2009 spare 3,3 mio. kr. svarende til fem procent af budgettet. En del af besparelsen sker ved, at tre ledige professorater foreløbig ikke bliver besat.

– Her er der styr på situationen, lyder det fra dekan Svend Hylleberg på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Også her var der dog regnet med en hurtigere udmøntning af globaliseringspengene.

– Men vi har valgt først at disponere med dem, når de ligger på bordet, siger dekanen. Han peger på, at fusionsaftalen med Handelshøjskolen også har betydning for de besparelser på 10 millioner kr., som fakultetet skal igennem næste år.

– Aftalen gav Handelshøjskolen lov til at køre med et underskud på 40 millioner, som nu skal betales, siger han.

Aarhus Universitets budget for 2009 ventes vedtaget på bestyrelsesmødet den 18. december. ■

Tværfaglighed med tyngde

Så har de gjort det igen. Endnu et par kilo gedigen oplysning om en stor periode i historien er udgået fra Aarhus Universitetsforlag. Denne gang om romantikkens verden belyst fra 38 forskellige vinkler af forskere fra alle hjørner af Aarhus Universitet. 500 sider, der spænder fra landbrug over Kierkegaard og Florence Nightingale til de onde hekse i Grimms eventyr.

De første 2000 eksemplarer er sendt ud til landets boghandler, og senere vil værket også kunne erhverves i Samlerens Bogklub. Her optræder de to foregående bøger om renæssancens verden og oplysningens verden allerede i kataloget. Indtil nu er der samlet solgt henholdsvis 3200 og 2700 eksemplarer af de to værker, som også har skabt grundlag for nogle meget efterspurgte foredragsrækker ved Folkeuniversitetet. Det samme vil *Romantikkens Verden*. Og mens læserne fordyber sig i den, er endnu et stort hold forskere i gang med artiklerne til *Modernitetens Verden*, som bliver det fjerde og sidste bind i serien.

/hh

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Langt mellem danske forskerblogs

Danske forskere har ikke taget weblogs til sig for at give andre indsigt i deres forskning, viser den første danske kortlægning af bloggen som forskningsformidling.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

67 forskere på bloggen. Så mange kunne Bodil Christensen fra Danmarks Biblioteksskole finde frem til, da hun ville kortlægge, hvordan danske forskere bruger web 2.0 som redskab til at formidle deres viden. Hendes undersøgelse viser også, at kun få af dem skriver på bloggen de mindst to gange ugentligt, som mange bloggere mener er nødvendigt for at fastholde interessen for en blog.

Det store flertal af de danske forskerbloggere har været i gang i mere end et år, og to ud af tre er mænd. 60 procent af bloggerne er 31-40 år, og de fleste kommer fra naturvidenskab eller humaniora. To ud af tre forskerbloggere har deres egen blog, men det er kun hver fjerde, der blogger mere end en gang om ugen.

Ingen succes

Det viser den spørgeskemaundersøgelse, som Bodil Christensen, der er kommunikationsansvarlig ved Danmarks Biblioteksskole, har lavet. Her fik hun svar fra 36 af de bloggere, hun fandt frem til. De fleste af dem giver udtryk for, at bloggen gør det nemmere for dem at formidle deres forskning til et bredt publikum og at synliggøre deres forskning på egne præmisser. Muligheden for at deltage i den offentlige debat eller træne kommunikative evner er andre begrundelser for at blogge.

Københavns Universitet og Handelshøjskolen ved Aarhus Universitet har siden januar haft en portal, hvor alle ansatte og studerende kan oprette en blog. Der er også planer om, at alle ansatte og studerende ved resten af Aarhus Universitet skal have samme tilbud. Men foreløbig er den græsrodsbevægelse, som boostede blogosfæren, tilsyneladende gået hen over forskerne ved Københavns Universitet. Kun 15-20 af de 54 blog-henvisninger på portalens forside er deciderede forskerblogs, selv om der blev afviklet en række workshopper for forskerne. Og Handelshøjskolen er ved at forberede en relancering af sin portal, efter at kun to forskere indtil nu har været på bloggen.

Formidler til fagfæller

– Overraskende nok er det kun få, der siger, at de blogger for at dele viden med andre forskere, siger Bodil Christensen. Efter at have studeret de enkelte blogs mener hun dog, at hovedparten af bloggerne reelt formidler til de nærmeste fagfæller.

– Flere erkender også, at deres læsere er andre intellektuelle, men at deres personlige kommentarer giver et kig ind i forskningens verden. Og det er jo interessant i forhold til vidensniveauet i den demokratiske debat, siger Bodil Christensen. Hun mener, det skaber en ny slags forskningsfortællinger på et højt fagligt niveau, men med et kig ind i forskningsprocessen. ■

Læs interviews med seks bloggere på www.blogs.db.dk/hvorfor/

Læs mere om blogs på side 5

KORT NYT

Sabbatår mindsker frafald

Nye studerende, der ikke har taget sabbatår, har 50 procent større risiko for at afbryde studiet end de, der har taget mindst ét sabbatår. Det viser en ny rapport fra Det Humanistiske Fakultet ved Aarhus Universitet, der bygger på en analyse af 2.400 studerende fra årgang 2007 og 2005. Undersøgelsen konstaterer en statistisk signifikant sammenhæng, men den konkluderer ikke noget om årsagerne.

– Det bedste bud på en forklaring må være, at jo mindre tid man har haft til at reflektere over, hvad man vil vælge at studere og fordybe sig i, jo større er risikoen for at vælge det forkerte studium første gang, siger prodekan for uddannelser ved Det Humanistiske Fakultet Arne Kjær.

DPU partner i nyt Center for Playware

I januar 2009 åbner Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) sammen med Danmarks Tekniske Universitet (DTU) et nyt tværfagligt Center for Playware. Playware er et nyt forskningsfelt, der skal få humaniora, teknologi og industri til at gå op i en højere enhed. Det skal blandt andet ske ved at kombinere eksisterende digitale lege-, lære- og spilprodukter med robotteknologi og mobil og trådløs teknologi. Professor Henrik Hautop Lund fra DTU skal lede centret, og den anden ankermand, lektor Carsten Jessen, vil blive ansat ved DPU.

Årets undervisere på Handelshøjskolen

Handelshøjskolen, Aarhus Universitet kårede ved årsfesten den 31. oktober årets undervisere 2008. Valget faldt på professor Philipp J. H. Schröder, ekstern lektor Bjarke Ø. Bertelsen og studenterinstruktor Søren Bach. Udvælgelsen af årets undervisere foregår ved, at institutlederne fra hvert institut indstiller maks. to kandidater til hver kategori og medsender begrundelser for, hvorfor netop deres kandidater skal vælges, heriblandt evalueringer fra de studerende. Derefter afgør et bedømmelsesudvalg, hvem der modtager priserne, ud fra det medsendte materiale samt en række andre kriterier.

Universitetsfolk i Det Hvide Hus

Når Barack Obama og Joe Biden overtager embederne som præsident og vicepræsident til januar bliver det første gang i historien, at både præsidenten, vicepræsidenten og begges hustruer har haft stillinger i universitetsverdenen. Præsidenten har undervist i jura på University of Chicago, mens hans kone Michelle rykker direkte fra et lederjob i administrationen på University of Chicago og ind i Det Hvide Hus. Joe Biden har de sidste 17 år været adjungeret professor på Widener University School of Law, mens hans kone Jill underviser i engelsk på Delaware Technical and Community College.

Grundvandspris til lektor

Odense Vandselskab har tildelt lektor Kurt I. Sørensen, Geologisk Institut på Aarhus Universitet, G.O. Andrups Grundvandspris 2008. Kurt Sørensen modtager prisen på 60.000 kr. for en exceptionel indsats inden for udvikling af geofysiske metoder og instrumenter til grundvandskortlægning. Kurt Sørensen har bl.a. udviklet højteknologiske instrumenter til at kortlægge det underjordiske landskab fra luften

Europa bagud med uddannelsesinvesteringer

Mens lande som Kina, Sydafrika, Rusland og Indien investerer flere og flere penge i forskning og uddannelse, går det den anden vej for de 27 EU-lande. Det viser den nyligt udkomne rapport *Science Technology and Industry Outlook* for 2008 fra OECD. Den andel af den globale investering i forskning og uddannelse, som ikke-OECD-lande står bag, er steget fra 11,7 procent i 1996 til 18,4 procent i 2005. Samtidig er EU-landenes bidrag kun steget marginalt.

Forskeres kommunikation under lup

Nyt projekt på Statsbiblioteket skal undersøge, hvordan forskere kommunikerer, og hvordan de ønsker at bevare denne kommunikation for eftertiden.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

I dag har forskerne mulighed for at studere berømte videnskabsmænds breve og på den måde blive klogere på deres forskning. Det gælder f.eks. brevvekslingerne mellem Niels Bohr og Albert Einstein. Men brevet er ikke længere den foretrukne kommunikationsform mellem forskere, og det rejser spørgsmålet om, hvordan vi bevarer forskernes kommunikation for eftertiden. Et nyt projekt på Statsbiblioteket sætter fokus på dette spørgsmål. Projektet vil på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt alle forskerne ved de oprindelige fem fakulteter på Aarhus Universitet undersøge, hvordan forskerne kommunikerer, og hvilke behov de har for at bevare denne kommunikation. Spørgeskemaet blev for nylig sendt ud til forskerne, og undersøgelsen slutter 1. december.

Forskning er samarbejdsorienteret

Filip Kruse, der er seniorrådgiver på Statsbiblioteket, er med i styregruppen for projektet. Han fortæller, at vi i dag ikke ved ret meget om, hvordan forskere egentlig kommunikerer med hinanden, og hvad de bevarer af kommunikationen. Han glæder sig derfor til at se resultatet af spørgeskemaundersøgelsen.

– Forskning er i høj grad samarbejdsorienteret. Forskerne arbejder i netværk og fællesskaber, hvor der er en masse indbyrdes kommunikation. Man kommenterer og diskuterer hinandens udkast, foreløbige resultater og datasæt. Vi ved, at forskere ofte vender tilbage til tidligere udkast eller tager afsæt i resultater, der på daværende tidspunkt ikke blev brugt til noget. Man bør derfor ikke kun fokusere på at bevare de færdige resultater, siger Filip Kruse.

Teknikken er ikke god nok

Noget tyder på, at mailkorrespondance er forskernes foretrukne kommunikationsform. Tidligere kvalitative undersøgelser blandt en mindre gruppe forskere på Aarhus Universitet viser, at de ikke er tilfredse med blot at bevare kommunikationen her.

– Typisk gemmer forskerne mails, Worddokumenter og datafiler. Og her støder de på problemer, for hvor meget skal de bevare, og hvor meget kan de bevare? Desuden kommer der software i nye versioner, som måske ikke kan læse eller bearbejde det, de har gemt. Teknikken er ikke godt nok udviklet, siger Filip Kruse.

På baggrund af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen håber man derfor at kunne udvikle et nyt system til digital opbevaring, der opfylder forskernes behov. Projektet, der hedder "Planets", er en del af et projektgruppesamarbejde mellem Statsbiblioteket, nationalarkivet for Holland og Glasgow Universitet, og en tilsvarende undersøgelse med samme spørgeskema bliver foretaget i Holland og Storbritannien. Det er første gang, at en sådan undersøgelse foretages i Danmark. ■

Foto: Mads Ravn

Sensationelt skelet

Arkæolog og museumsinspektør Jeanette Varberg fra Aarhus Universitet har sammen med kolleger formentlig gjort et helt enestående fund af et 2000 år gammelt skelet i Papua Ny Guinea.

– Hvis vi får alderen på skelettet bekræftet, er der tale om det ældste skelet, der nogensinde er fundet i regionen, og så står vi med en meget vigtig nøgle til at forstå hele koloniseringen af Stillehavet, siger Jeanette Varberg, der sammen med projektleder og professor Helle Vandkilde, professor Ton Otto, udgravningsleder, ph.d. Mads Ravn, ph.d.-studerende Steffen Dalsgaard, ph.d.-studerende Anders Emil Rasmussen og arkæologistuderende Signe Helles Olesen har stået for udgravningerne.

Skeletfundet er med til at sætte en tyk streg under, at den norske videnskabsmand og eventyrer Thor Heyerdahl tog fejl, da han for 60 år siden slog fast, at den polynesiske kultur på Stillehavsøerne stammede fra Latinamerika. Polynesiernes forfædre kom derimod fra Asien.

De århusianske forskere forsøger nu at rejse penge, så skelettet, der lige nu ligger i Port Moresby i Papua Ny Guinea, kan bliver underkastet en nagelfast datering.

/hp

Uddannelse afgør ikke din løn

Det er ikke din uddannelse, men dine evner for matematik, der afgør, hvor meget du hver måned får ind på bankkontoen. Et stort forskningsprojekt har nemlig vist, at gode sprogkundskaber ikke bliver belønnet lige så godt som matematisk begavelse på arbejdsmarkedet.

– Indtil nu har vi opfattet løngabet mellem humanister og naturvidenskabelige kandidater som et resultat af uddannelse. Nu viser det sig så, at lønforskellen grundlægges inden studiestart. Kommende studerende med sproglige evner har allerede tabt lønkampen, før de beslutter sig for, om de vil være ingeniører eller retorikere, siger Tage Koed Madsen, der er professor ved Syddansk Universitet og formand for tænketanken ved Danmarks ErhvervsforskningsAkademi (DEA).

Syddansk Universitet og DEA har sammen med Centre for Economic and Business Research gennemført et treårigt forskningsprojekt, der skulle kortlægge, hvilke kvalifikationer fremtidens arbejdsmarked vil efterspørge. Projektet har også undersøgt, hvad der skal til for at opnå succes som iværksætter. Og her viser det sig, at uddannelse langtfra er afgørende.

– Vi dokumenterer, at de iværksættere, der har både uddannelse og erfaring fra "det virkelige liv", tjener markant mere end de iværksættere, der kun har en formel uddannelse med i bagagen, siger professor Anders Sørensen fra Centre for Economic and Business Research.

/hh

Bloggerbølgen ruller uden om danske forskere

Kun en håndfuld forskere ved Aarhus Universitet bruger weblogs til at fortælle om deres forskning. Men i fremtiden vil en stigende del af forskningen foregå på bl.a. blogs, forudser internetforskeren Niels Ole Finnemann. Professor Thomas Söderqvist ser den internationale forskerdrevne blogosfære som et opgør med forskningsbureaukratiet.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Angsten for at sætte sig selv på spil og måske blotte sig kunne være en forklaring på, at så få danske forskere har kastet sig ud i den web 2.0-bårne blogosfære. Eller måske betragter de webloggen som enten en nørdet eller narcissistisk modedille, det ikke er værd at bruge tid på. Eller drejer det sig helt banalt om, at de ikke har tid til at beskæftige sig med det vildtvoksende netværk?

Uanset svaret skal man lede længe efter danske forskere blandt de tusindvis af bloggere, som boltrer sig i den videnskabsrelaterede del af web 2.0-bølgerne. Fire-fem år efter at bølgerne begyndte at rulle, dominerer amerikanske forskere og formidlere stadig massivt i bloggerfarvandet enten som enkeltpersoner eller i grupper. Flere engelske forskere er dog begyndt at stikke tæerne i vandet.

– Måske appellerer bloggerfænomenet mere til angloamerikanske forskere, funderer professor Thomas Söderqvist, der er museumschef ved Medicinsk Museion i København, hvor han næsten dagligt bringer nyt på sin blog. Han mener, at der i den angelsaksiske tradition er en større åbenhed, hvor ideerne kan brydes, og forskerne er mere interesserede i nye og ufærdige idéer end i at fremlægge færdige resultater af flere års forskning.

Redskab i forskning

På Aarhus Universitet vil antallet af bloggende forskere dårligt kunne stille med et fodboldhold. Bloggens krav om hurtige indlæg og kommentarer, hvor skribenten sætter sig selv på spil og kommer med sine vurderinger frit fra leveren, er nok lidt angstprovokerende for de fleste forskere, lyder ph.d.-studerende Peter Fischer-Nielsens gæt.

Han er en af de unge forskere, som bruger eller har brugt blogs som et redskab i deres forskning.

– Jeg får sat ord på mine delresultater og overvejelser om mit projekt, og det er bestemt stimulerende, siger han om sine indlæg på bloggen

Hovedpunkter:

- Især amerikanske forskere blogger om deres forskning. Det er kun de særlige ildsjæle, der gør det i Danmark.
- Stadig mere forskningskommunikation foregår uden om de traditionelle kanaler.
- Forskerblogs kan bidrage til, at både forskere og andre borgere får større indsigt og engagement i beslutninger om forskning.

e-religion, der kobler teorien med virkeligheden uden for kontoret på Det Teologiske Fakultet, hvor han arbejder på sit projekt om kirkens kommunikation på internettet.

– Bloggen ser jeg også som en del af min formidlingsforpligtelse og en mulighed for at gøre opmærksom på mit arbejde, tilføjer Peter Fischer-Nielsen. Hans blogbidrag dukker også op som artikler i *Kristeligt Dagblad*, som e-religion er en del af, og på avisens egne debatsider på nettet. Bloggen har også skabt kontakt med forskere, der arbejder med beslægtede emner, men fungerer ikke som forum for hans dialog med dem.

– Den foregår bedst via e-mails eller nyhedsgrupper omkring bestemte emner, forklarer han.

Tid, tid, tid

Blogs er ikke et emne her på instituttet, fortæller adjunkt Nicolai Nygaard fra Institut for Fysik og Astronomi. Han har arbejdet sammen med andre forskere i to bloggrupper.

– Den ene gruppe kom aldrig på vingerne, fordi der ikke kom nogen indlæg, men den anden virkede fint i tre år. Den blog var et lukket forum, hvor vi i sluttet kreds kunne kommentere hinandens forskning, fortæller Nicolai Nygaard. Han er i dag med i et panel på den danske ScienceBlog, hvor han kommenterer nyheder fra fysikkens verden. Det er dog længe siden, han har haft tid til at lægge noget ud på bloggen.

Manglende tid er også professor Klaus Mølmers begrundelse for ikke at blogge om sin viden om fysik, som han ellers er en efterspurgt og engageret formidler af i en lang række sammenhænge.

– Jeg har et diskussionsforum på min egen hjemmeside, en gymnasieblog og en faglig blog. Det er effektiv kommunikation for mig, siger han.

Nye fora for forskning

På bloggen eller ej, så er forskningens klassiske produktionskredsløb under nedbrydning. Forskere arbejder sammen på kryds og tværs, viden produceres hurtigere og hurtigere, og forskerne har ikke tid til at vente på at få deres forskning blåstemplet i tidsskrifter efter en langvarig "peer review"-proces.

– Derfor er der ingen tvivl om, at en voksende del af forskningen vil gå uden om det officielle system. I stedet cirkulerer den i fora på internettet, hvor blogs nok er det vigtigste forum, men der sker også noget på Facebook, siger internetforskeren, professor Niels Ole Finnemann fra Institut for Informations- og Medievidenskab. Han har selv en blog, som nu ligger på Kommunikationsforums hjemmeside.

– Jeg formidler forskning til et fag, mere end jeg skriver for andre forskere, og får også større læsertal på portalens redigerede sider end på min egen blog, forklarer Niels Ole Finnemann, som siger, han er mest aktiv på bloggen i forbindelse med sin undervisning.

– Der opstår tit spørgsmål, jeg får lyst til at sige mere om. Derimod er bloggen ikke en helt nærliggende form i forhold til min egentlige forskning.

Opgør med "peer review"

Niels Ole Finnemann er overbevist om, at en stigende del af forskningen kommer til at foregå i hel- eller halvåbne processer. Det vil rejse en debat om, hvorvidt der så er tale om egentlig forskning eller stadier af forskning.

– Måske vil man bare sige, det supplerer den egentlige forskningsproces, men det kan også hurtigt blive en form for egentlig afrapportering af forskningen, mener han. Derfor kan der blive brug for en garanti for, at det, der kommer på bloggen, også har et vist niveau.

Når forskningsresultater skal hurtigt ud i verden, bliver det måske nødvendigt at gøre op med den traditionelle "peer review"-proces.

– Vi bliver måske nødt til at genopfinde fænomenet "peer review", så processen bliver meget mere kollaborativ og går meget hurtigere, siger Trine-Maria Kristensen. Hun har bl.a. givet forskerne på Københavns Universitet gode råd om, hvordan de kan bruge blogs, Facebook og andre af de muligheder, som web 2.0 tilbyder.

– Der vil komme et tidspunkt, hvor forskere skal kunne dokumentere, at de er aktive på nettet, og kan gøre rede for, hvilke netværk de har deltaget i, og hvad de har bidraget med, forudser Trine-Maria Kristensen.

Platforme ingen succes

Uden at den fremtidsudsigt ligger i kortene, er danske universiteter ved at bane vejen for, at forskerne kan bevæge sig ud i blogosfæren gennem deres egne universiteter. Københavns Universitet og Handelshøjskolen ved Aarhus Universitet har siden januar haft en portal, hvor alle ansatte og studerende kan oprette en blog. Der er også planer om, at alle ansatte og studerende ved resten af Aarhus Universitet skal have samme tilbud.

– Det er udmærket, at universiteterne stiller platforme til rådighed for forskerne og inspirerer dem. Men det er et tveægget sværd, for blogs er drevet frem af et personligt udtryk både i indhold og design, og det er institutioner ufølsomme over for. De begiver sig ind på et meget følsomt terræn, mener professor Thomas Söderqvist.

Den svenskfødte professor mener også, at forskerbloggene i den angelsaksiske verden er båret frem af forskernes ønske om at kunne udtrykke deres egne ideer om forskningen, valg af problemstillinger, fortolkninger osv., mere end det er et ønske om envejs formidling af forskningsresultater.

– Det er ikke et spørgsmål om, at eksperterne skal forklare offentligheden, hvad videnskaben har at byde på. Der er også andre dagsordener. En af dem er kontrollen med og diskussionen af forskningens indhold, som i meget høj grad er ved at blive monopoliseret af de store forskningsbureaukratier. Derfor kan forskerblogs bidrage til, at både forskere og andre borgere får større indsigt og engagement i beslutninger om forskning. ■

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Skæve og sjove vinkler og videoklip indgår i den formidling om nanoteknologi, som de to ph.d.-studerende Esben Kjær Unmack Larsen (bill.) og Dorthe Ravnsbæk lægger på bloggen på vidensbanken ved iNANO-centret. En historie om nanotoilettet på dette foto lokkede mange ind på bloggen.

Eksempler på danske forskerblogs:

www.strategylab.dk/blog
AU-professor Anders Drejer blogger om ledelse

www.fos.au.dk
Blog om overvågning i samfundet

www.nanoblog.innovationlab.net
Nyt om nanoteknologi

Et år efter ...

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

For lidt mere end et år siden talte *CAMPUS* med syv nye og meget spændte kommende studerende, der alle stod foran deres første dag på Aarhus Universitet (*CAMPUS* nr. 13 - 2007).

Dengang var forventningerne høje og drømmene store, men hvordan er mødet med forelæserne, studiekammeraterne og bøgerne egentlig gået? Hvad er det sværeste, når man skal finde ind i universitetsverdenen? Og hvordan føler de nye studerende, der bliver taget imod dem?

Vi genbesøger de nye studerende og hører, hvordan det første år er gået.

Sidste års portrætter kan genlæses på www.au.dk/campus/ ■

DET SIGER STATISTIKKERNE OM VORES STUDERENDE

På disse sider portrætterer *CAMPUS* igen de syv studerende, som vi sagde goddag til i sidste års studiestartstema. Men hvordan passer de problemer, erkendelser og interesser, som de syv har mødt i det første år, egentlig med virkeligheden på Aarhus Universitet? *CAMPUS* har ledt efter statistikker.

Over 8 ud af 10 er overordnet tilfredse med deres studium
På side 9 fortæller Sidsel Linneberg, hvordan hun har valgt at skifte idrætsstudiet ud med medicin. Ifølge Aarhus Universitets undersøgelse *Studiemiljø2007* er 31 procent af alle studerende meget tilfredse med deres nuværende studium, mens 51 procent "bare" er tilfredse. Kun 5 procent er utilfredse eller meget utilfredse.

Hver anden studerende er med i en læsegruppe
Rasmus Sørensen fra HA almen siger på side 7, at læsegruppen er utrolig væsentlig for ham, men på universitetet som helhed er kun hver anden til daglig med i en læsegruppe ifølge *Studiemiljø2007*. Lavest er tallet på Det Teologiske Fakultet, hvor det kun er hver tredje, mens to ud af tre studerende på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet deltager i læsegruppearbejde.

6400 flere leder efter bolig i de næste 10 år
På side 9 beskriver den musikstudende Anette Dyrlund, hvordan hun havde store problemer med at finde et ordentligt sted at bo, da hun flyttede til Århus. Ifølge Århus Kommune vil antallet af uddannelsessøgende stige med 6400 personer frem mod år 2017. I samme periode vil kommunen og boligforeningerne kun bygge 2400 nye kollegieværelser. Til gengæld har byrådet fra næste år genindført boliggarantien for nye studerende, et tilbud, der ikke gjaldt for Anette Dyrlund i 2007.

Hver tredje har stress til eksamen
Anatomieksamen er så stresset, som man selv gør den til, siger medicinstuderende Mads Dam nederst på denne side. Og kun 35 procent af alle studerende har ifølge *Studiemiljø2007* stærke stresssymptomer i perioden op til eksamen. Til daglig er det 13 procent.

27.288 studerende med børn i Danmark
På side 7 fortæller DPU-studerende Sille Kallion Rasmussen om, hvordan det er at vente sit første barn, mens man er studerende. I alt 27.288 studerende havde ifølge SU-styrelsen børn i 2006; det er cirka 14 procent. Af dem havde 6714 fået et barn inden for det sidste år.

Seks timer om ugen på fritidsaktiviteter
Den statskundskabsstuderende René Andersen fortæller på side 8, at han bruger mellem 20 og 30 timer på sin fritidsinteresse som formand for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom i Århus. Dermed ligger han en hel del over sine studiekammerater, der ifølge *Studiemiljø2007* i gennemsnit bruger seks timer om ugen på fritidsaktiviteter. Til sammenligning bruger studerende i gennemsnit 29 timer om ugen på studiet.

Halvanden time på studenterpolitik
Der skete ikke nok i det studenterpolitiske arbejde, fortæller Johan Christian Nord på side 8. Han sidder selv i fagrådet og studienævnet på Religionsvidenskab. Og det kan godt passe, for i gennemsnit bruger studerende kun halvanden time om ugen på studenterpolitisk arbejde ifølge *Studiemiljø2007*.

Blev bidt af anatomi

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Det har været hårdt og måske også hårdere end forventet. Men Mads Dam går fra en af universitetets vel nok mest krævende 1.-årsprøver med en nyfundet interesse for anatomi.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

– I de sidste tre måneder læste jeg vel nok 60-70 timer om ugen. Vi havde både almindelige forelæsninger med tilhørende pensum og oveni en stor anatomieksamen, hvor vi skulle lære muskler, knogler og nervebaner udenad. Men man kender sine eksamensdatoer og ved, det er en begrænset periode, og så er det bare med at hænge i, forklarer Mads Dam, der netop har afsluttet medicinstudiets første år.

Og selvom han vidste, det ville blive hårdt at læse op, havde han ikke regnet med, at det ville tage så meget energi.

– Jeg sørgede for at starte tidligt på dagen, så jeg også kunne tage tidligere fri og kunne lægge bøgerne helt væk et par timer. Men når kammeraterne f.eks. ringede for at høre, om vi ikke skulle i biffen, var jeg ofte så fysisk træt af læsningen, at jeg ikke kunne overskue det. Det var simpelt hen fysisk hårdere end forventet.

Mads Dam understreger, at han i løbet af semestret har vænnet sig til tempoet, men at springet fra 3.g var stort.

– I gymnasiet var det nemmere at tage i skole uden at have sovet så meget om natten. På universitetet er mængden af information per minuts undervisningstid så meget større, at der ikke er plads til at være uforberedt.

Men selvom eksamen var hård, gik Mads Dam derfra med et, ifølge ham selv, "ganske udmærket resultat", der også har betydet, at han fra dette semester begynder som dissektionsvejleder for de nye studerende.

– Jeg er overhovedet ikke afskrækket. Det er et spændende fag, som jeg gerne vil arbejde mere med. Og hvis der er nogle medicinstuderende, der læser det her, vil jeg gerne sige, at det er vigtigt, at man ikke pisker en stemning op i klassen og husker at pleje sig selv lidt undervejs. Anatomi er så hårdt, som man selv gør det til, og medicinstudiet er langt. Vi tager alle sammen et semester ad gangen, og så skal vi nok nå i mål, siger han. ■

Foto: Jokab Mark

CV:

- Mads Dam
- Læser medicin på 3. semester
- 22 år og fra Faaborg
- Student fra Faaborg Gymnasium i 2006
- Har siden bl.a. arbejdet som tjener og rejst i Sydamerika

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Foto: Jakob Mark

Gruppen betyder alt

Rasmus Sørensen har fundet ud af, hvad en god læsegruppe kan gøre for eksamensresultatet.

CV:

- Rasmus Sørensen
- Læser HA almen på 3. semester
- 22 år og fra Rønde
- Student fra Vejlby-Risskov Handelsskole i 2006
- Har efterfølgende blandt andet aftjent sin værnepligt i forsyningstropperne og arbejdet i sin fars smede- og vvs-firma

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Efter det første år på HA almen på Handelshøjskolen og en, efter eget udsagn, overraskende udmærket eksamenskarakter, har Rasmus Sørensen fundet ud af, hvad han synes, er det vigtigste på studiet.

– Gruppen betyder alt. Hvis ikke jeg havde haft den, tror jeg ikke, jeg var kommet igennem eksamen. Man kan bare ikke diskutere med sig selv, og vi kommer ind på nogle andre vinkler på pensum, som er godt for hele forståelsen af det, man læser, siger han.

Han synes, fagene er spændende og interessante, men han kan samtidig godt mærke niveaukravet begynde at stramme til.

– Her på andet år er det begyndt at blive en del sværere end de første to semestre. Der er langt mere, jeg ikke lige kan greje, men så er vi tilbage ved gruppen igen. For når man sidder 3-4 stykker sammen, er der som regel en eller anden, der kan forstå en opgave, så man kan komme videre i stedet for at sidde fast alene.

I øjeblikket bruger gruppen 15-20 timer sammen hver uge på at diskutere pensum, og selvom det egentlig er "fritid", som han selv kunne disponere over, er Rasmus Sørensen ganske godt tilfreds med ordningen.

– Efter forelæsningerne er det lækkert lige at kunne sidde sammen. Det kan være, at man ikke har fået læst det hele i dybden eller forstået alt. Og bagefter har man supergod samvittighed og er glad for, at man lige blev de timer ekstra. Jeg tror, at det, der gør, at vores gruppe kører, er, at vi alle sammen synes, det er svært, smiler han. ■

Foto: Mikkel Mortensen

Foto: Mikkel Mortensen

Bøger i stedet for barsel

En graviditet har sat Sille Kallion Rasmussens studier på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) på midlertidigt standby. Men hun glæder sig både til at blive mor og til senere at vende tilbage til den pædagogiske sociologi.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Om Sille Kallion Rasmussen stadig er højgravid eller er blevet nybagt mor, når dette interview bliver bragt, er mest et spørgsmål om timing, for lige i øjeblikket venter hun mest af alt på at slippe af med maven.

Udsigterne til en familieforøgelse har da også i den grad præget hendes hverdag de sidste ni måneder – herunder også studieaktiviteterne. I foråret, fordi morgenkvalmen for hendes vedkommende varede til et godt stykke ud på eftermiddagen, og i efteråret, fordi det ikke var nemt at gennemføre et nyt semester, når man skulle på barsel halvanden måned inde i undervisningen.

– De første tre måneder af graviditeten havde jeg det rigtig skidt, og da det blev april, og jeg holdt op med at kaste op, var løbet næsten kørt i de to fag, jeg skulle have været til eksamen i. Jeg var simpelt hen kommet for langt bagud. Og da det nye semester startede i september, skulle jeg næsten med det samme på barsel. Så alt i alt er det gået temmelig meget ud over studiet.

Sille Kallion Rasmussen forklarer, at graviditeten både fysisk og mentalt har gjort studielivet svært.

– Det var først og fremmest svært, fordi jeg havde kvalme hele tiden. Men graviditeten sætter også en hel masse tanker i gang omkring kroppen, helbredet og fremtiden, og så kan det være svært at koncentrere sig, siger hun.

Som studerende har Sille Kallion Rasmussen ret til 6 måneders barsel med dobbelte SU-klip, men dem vælger hun at sprede ud over 12 måneder, så der kommer til at gå et helt år, inden hun vender tilbage til bøgerne.

– For det første ville det være umuligt at finde pasning så hurtigt, og derudover er jeg jo selv pædagog, så jeg ved godt, hvordan de helt små unger har det i en institution. De fatter ikke en brik, og de store børn tumler bare over dem. Så sådan må det være. Men selvom jeg glæder mig til at blive mor, glæder jeg mig også virkelig til at komme tilbage til studiet. Begge dele bliver rigtig godt. ■

CV:

- Sille Kallion Rasmussen
- Barselsorlov fra DPU's kandidatuddannelse i pædagogisk sociologi
- 30 år og fra Tallinn i Estland
- Blev efter et au pair-ophold dansk gift og efter et par år hos Post Danmark uddannet til pædagog i 2006
- Venter sit første barn lige om et øjeblik

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Studenterpolitik gør en forskel

Det tog ikke lang tid for Johan Christian Nord at blive aktiv i studenterpolitik. Der skete for lidt, og det ville han være med til lave om på.

CV:

- Johan Christian Nord
- Læser religionsvidenskab på 3. semester
- 20 år og fra Mårslet
- Student fra Odder Gymnasium i 2007

Foto: Jakob Mark

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

– De fleste ved ikke engang, at det er studerende, der er med til at bestemme, hvilke fag vi skal have. Jeg havde måske forventet – ja, undskyld, kære medstuderende – at folk ville være mere voksne og ville engagere sig mere, fordi det jo netop er deres egen uddannelse, det handler om. Men sådan var det ikke, og derfor prøver jeg at være med til at sætte noget i gang. Jeg synes personligt, studenterpolitik er sindssygt vigtigt, og derfor gider jeg bruge tid på at få andre til at åbne øjnene for det.

Det tager ikke mange minutter for Johan Christian Nord at tale sig varm, når baggrunden for hans engagement i studenterpolitik kommer op til debat. Han er først og fremmest engageret i fagrådet og studienævnet på Religionsvidenskab – det sidste diskuterer, blandt meget andet, fagudbuddet og sammensætningen af pensum på hvert semester.

Og på trods af, at han ikke har været med så længe, føler Johan Christian Nord allerede, at han virkelig har været med til at gøre en forskel.

– F.eks. stod faget klassisk arabisk til at blive nedlagt af økonomiske årsager, selvom det vel netop er samspillet mellem den vestlige og islamiske verden, der har fået mange af os til at vælge netop denne uddannelse. Men sammen med studerende fra den relevante årgang fik vi beslutningen ændret i studienævnet, og det synes jeg da er en klar sejr, siger han.

Johan Christian Nord føler selv, at han er faldet godt til på studiet generelt, og han har også fået den plads til fordybelse, som han efterspurgte sidste år.

– Ja, jeg synes det er dejligt at få lov til gå i dybden med et emne og bruge den tid på det, som jeg synes, det fortjener. Jeg synes, det er et godt sted at være, og derfor gider jeg også bruge tid i studienævnet på at gøre det endnu bedre, siger han.

Selvom studienævnet består af fire undervisere og fire studerende, forklarer Johan Christian Nord, at afgørelser oftest træffes i enighed, og at undervisere og studerende, når der endelig stemmes, ofte stemmer på tværs af grupperne. For alle har den samme dagsorden, nemlig at gøre studiet bedre.

– Vi har det samme problem som alle andre humaniorastudier, nemlig akut pengemangel. Men inden for de rammer, der nu er, synes jeg virkelig, der bliver lyttet til os studerende. Selvfølgelig har jeg respekt for en underviser, der har været der i 20 år, men de har altså også respekt for os, siger Johan Christian Nord. ■

Endnu mere politik

Sidste år fortalte René Andersen om sit store politiske engagement og håbet om, at det kunne forenes med Statskundskab. I år er han blevet formand og bruger om muligt endnu flere timer på politik.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Foto: Jakob Mark

CV:

- René Andersen
- Læser statskundskab på 3. semester
- 21 år og fra Hørning uden for Århus
- Student fra Skanderborg Gymnasium i 2006
- Har arbejdet som pædagogmedhjælper på Høskovkollegiet og været frivilligt aktiv i Danmarks Socialdemokratiske Ungdom

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

En fritidsinteresse, der fylder 20-30 timer om ugen og de fleste weekender i semesteret samtidig med, at der både skal læses komparativ politik og forstås makroøkonomi.

Det lyder ikke umiddelbart som den smarteste cocktail.

Men det er alligevel virkeligheden for René Andersen, der sidste år, da *CAMPUS* sidst talte med ham, bare var menigt medlem i Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, men i år forsøger at kombinere statskundskabsstudiet med en tidskrævende formandspost i Århusafdelingen.

Alligevel synes han selv, det går meget godt.

– Indtil videre synes jeg, det fungerer, men det er jo i bund og grund en prioritering. For selvfølgelig går det ud over mit studium og mine karakterer, at jeg bruger så meget tid på noget andet. Og havde det her været i gymnasiet, ville jeg jo have dårlig samvittighed konstant. Nu ser jeg det mest som, at jeg får nogle andre erfaringer, forklarer René Andersen.

Som formand er han blandt andet ansvarlig for at arrangere møder for de 200 lokale medlemmer, holde styr på økonomien og tage til diverse arrangementer og oplæg rundt omkring i landet. Og selvom meget af det er surt slid, mener René Andersen også, at han selv får noget ud af det.

– Ud over det helt åbenlyst studierelevante lærer jeg også en masse mennesker at kende, f.eks. i det politiske system og fagbevægelsen. Det tror jeg da bestemt, er nyttigt, når jeg skal ud at søge arbejde og lede efter praktikplads engang.

Men selvom han flere gange takker sin meget forstående og venlige læsegruppe for, at studium og fritid i det hele taget kan kombineres, er DSU-formanden godt klar over, at det nok ikke er holdbart i længden.

– Man skal selvfølgelig aldrig sige aldrig, men jeg tror ikke, du vil se mig være formand og bruge 30 timer om ugen på det, når der skal skrives bacheloropgave. Men indtil videre kører det, og hvad fremtiden bringer, aner jeg indtil videre ikke, smiler han. ■

Det rigtige valg

Sidste år opgav hun efter to forgæves ansøgninger drømmen om medicin og startede på idræt i stedet. I år søgte Sidsel Linneberg alligevel en sidste gang ind på drømmestudiet, kom ind, og skiftede kondiskoene ud med kitlen.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Foto: Jakob Mark

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

– Jeg var overhovedet ikke i tvivl om, at jeg skulle gøre det. Inden jeg fik at vide, at jeg var optaget, var jeg lidt i tvivl, men da jeg kiggede på nettet et par minutter over midnat den 28. juli og så, jeg var kommet ind, kunne jeg mærke, det var det rigtige. Jeg var alene hjemme, og jeg hoppede rundt, dansede og skreg og ringede til alle, jeg kunne vække, og sagde, jeg skulle læse medicin, smiler hun.

Sidste år fortalte Sidsel Linneberg til *CAMPUS* om det svære valg at starte på idræt, når hun nu i virkeligheden drømte om at blive læge, og om, hvordan man mentalt indstiller sig på, at prioritet nummer to skal være drøm nummer et for fremtiden.

Og det med at ændre fokus og prioritet lykkedes faktisk.

– Det gik rigtig godt på idræt, og jeg var vildt glad for at gå der. Jeg betragtede det ikke som noget midlertidigt og var helt klar til at fortsætte. Og jeg troede helt ærligt heller ikke helt på det, da jeg søgte ind på medicin igen. Efter de to sidste afslag turde jeg ikke engang håbe. Men så kom jeg ind, og jeg kunne mærke, at det var det, jeg ville.

Selvom hun nu har skiftet studium, synes Sidsel Linneberg ikke, at hun har spildt et år – tværtimod.

– Jeg synes kun, jeg har vundet på at læse idræt. Jeg har fået nogle gode venner og lært, hvad det vil sige at læse på universitetet. Og faktisk er der nogle fag på idræt, hvor dele af pensum går igen på de første år af medicinstudiet. Derfor har jeg en lille fordel, fordi jeg kender lidt af terminologien og har snuset til stoffet før. Og var jeg ikke kommet ind på medicin, så var det jo også idræt, det skulle have været. Så nej, jeg fortryder ingenting. ■

CV:

- Sidsel Linneberg
- Læser medicin på 1. semester efter at have læst idræt et år
- 24 år og fra Storvorde uden for Aalborg
- Student fra Aalborg Katedralskole i 2004
- Har siden gymnasietiden arbejdet på Burger King, boet i Spanien, været hjemmehjælper og gået på gymnastikhøjskole

Var på vej hjem til Fyn

Til studiestart sidste år endte Anette Dyrlund på et lille lejet værelse, hvor fugten drev ned ad væggene, og eneste indgang var ned ad en spejlglat, smal stentrappe. I dag er hun sluppet væk og er superglad for sin nye lejlighed.

Foto: Jakob Mark

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Sidste år ville den musikstuderende Anette Dyrlund helst ikke have, at vi skrev om det, fordi hun var bange for at miste det værelse i Århus, som havde været så svært at finde.

Men nu vil hun gerne fortælle om, hvordan det var at tilbringe de første 4 måneder af sin studietid i et værelse i en fugtig tilbygning til en privat villa for 2800 kroner om måneden.

– De måneder ønsker jeg aldrig at opleve igen. I starten var jeg bare glad for at have fået tag over hovedet, men efterhånden som de ting, udlejer havde lovet at sætte i stand, ikke blev gjort, og jeg opdagede, at træværket var råddent, og vinduerne ikke var isoleret, ville jeg bare gerne væk, forklarer hun.

Men Anette Dyrlund understreger, at studiestarten som helhed gik, som den skulle. Hun blev hurtigt vildt optaget af livet på musikvidenskab, hvor hun selv synes, det går rigtig godt.

– Faget er spændende, de medstuderende er engagerede, og hvis en tekst en gang imellem er kedelig, skal man bare hanke op i sig selv og tænke "hey, det er jo musik", så går det meget nemmere. Det eneste problem var der, hvor jeg boede, forklarer hun.

Når man dengang skulle besøge Anette Dyrlunds værelse, var eneste adgang en stentrappe gennem udlejers baghave, som allerede en regnvåd augustdag, da *CAMPUS* var forbi, indbød til brækkede haleben og forstuvede fødder – og som ifølge Anette Dyrlund blev mere og mere livsfarlig, efterhånden som vinteren og frosten nærmede sig.

– Jeg har selv taget den på røven flere gange, og man følte sig lidt dum, for faktisk var der en indgang direkte ned til vores køkken. Den havde udlejer bare valgt, at vi ikke måtte bruge. Han var ellers egentlig flink nok. Forholdene var bare ikke i orden, siger hun.

Prikken over i'et for Anette Dyrlund var, da taget over naboværelset blev vandskadet, så computer, bøger og alt andet indbo blev ødelagt. Lige på den anden side af væggen stod hendes næsten 30.000 kroner dyre klaver, som var uundværligt for den musikstuderendes lektielæsning.

– Der var jeg klar til at flytte hjem til Strib og så pendle hver dag til Århus. Men heldigvis fik jeg tilbudt en lejlighed, og så smuttede jeg med det samme, selvom den var ret dyr.

CV:

- Anette Dyrlund
- Læser musikvidenskab på 3. semester
- 20 år og fra Strib på Fyn
- Student fra Odense Katedralskole i 2007

I dag er Anette Dyrlund flyttet endnu en gang til en lidt billigere lejlighed, og her har hun tænkt sig at blive.

– Mine forældre sagde til mig her forleden, at jeg nu var begyndt at sige, at jeg skulle "hjem" til Århus. Det havde jeg ikke gjort før. Det må være et tegn på, at jeg endelig har fundet et sted, hvor jeg er faldet til, smiler hun. ■

Troen på mirakler kan helbrede

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Der er ikke noget mystisk i, at tro på mirakler kan have en helbredende funktion hos mennesker. Krop og psyke hænger nemlig sammen, forklarer professor i psykologi ved Aarhus Universitet Bobby Zachariae.

– Menneskers tro kan have en effekt på deres helbred, det ved man fra utallige studier under den overskrift, man har kaldt placeboeffekten. Hvis man ikke tror, der er nogen fremtid for én, så kan man eksempelvis udskille stresshormoner, der kan have uhensigtsmæssige effekter på kroppen. Hvis man omvendt har tro og håb, kan det have nogle beskyttende og helbredende effekter på biologien. Men det er der som sagt ikke noget mystisk i, og det kan sagtens forklares ud fra en almindelig naturvidenskabelig tankegang, siger Bobby Zachariae.

Det interessante ville være, hvis man eksempelvis kunne påvise en effekt af forbøn, hvor patienterne ikke ved, at andre beder for dem. Det er der gennemført forsøg med, men ifølge Bobby Zachariae er der indtil videre ikke noget, der taler for, at den slags mirakler finder sted. Selv hvis en enkelt undersøgelse finder en sammenhæng mellem forbøn og helbredelse, kan det skyldes tilfældigheder.

– Hvis du slår med to terninger, kan du godt opnå at slå to seksere ti gange i træk, selvom det ikke vil ske ret tit. På samme måde kan man i forbindelse med forskning opnå resultater, som er tilfældige. Derfor bør man lave flere velkontrollerede studier og vurdere, hvad de samlede resultater peger på, siger han.

I det hele taget er mirakler et uklart begreb, mener Bobby Zachariae. Hvis der sker noget usædvanligt, som man ikke umiddelbart kan finde en biologisk forklaring på med den viden, man har på nuværende tidspunkt, er det ikke ensbetydende med, at der ikke er en biologisk forklaring.

– At noget er usædvanligt, er jo ikke ensbetydende med, at det er unaturligt, siger Bobby Zachariae. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

– Menneskers tro kan have en effekt på deres helbred. Hvis man ikke tror, der er nogen fremtid for én, så kan man f.eks. udskille stresshormoner, der kan have uhensigtsmæssige effekter på kroppen, siger Bobby Zachariae, der er professor i psykologi på Aarhus Universitet.

Foto: Palle Hedemann/Nordfoto

Miraklernes tid e

Det mirakuløse fascinerer og provokerer. Ny bog fra Aarhus Universitetsforlag sætter fokus på mirakler.

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Det er et mirakel! Sådan kan vi finde på at sige, hvis en lille pige som den eneste overlever et voldsomt flystyrt. Eller hvis en hjemløs finder en lottokupon på gaden og vinder 10 millioner.

Nogle mennesker griber også til mirakelbegrebet i livets store øjeblikke, f.eks. når de får børn, eller når de finder den eneste ene.

Men for det meste forstår vi et mirakel som en overnaturlig begivenhed, der bryder naturlovene – typisk en guddommelig indgriben i verdens gang. Som hvis en dødsdømt kræftpatient pludselig bliver rask under påstået hjælp fra Gud. Eller hvis en statue af Jomfru Maria begynder at græde blod.

Mirakler optræder i de fleste religioner. I den katolske kirke spiller miraklerne en vigtig rolle, mens de protestantiske kirker traditionelt er lidt mere skeptiske – troen på mirakler findes her primært i karismatiske kirkesamfund som f.eks. pinsebevægelsen. I islam tillægger Koranen ikke profeten Muhammed nogen mirakelevne, men den folkelige tradition knytter en række kraftgerninger til ham, ligesom Jesu mirakler spiller en rolle i islam. I buddhismen finder vi mirakler i f.eks. Buddhalegenden, og i naturfolks religioner styrker beretninger om mirakler typisk en shamans religiøse status.

Mirakler fra flere vinkler

Men mirakler findes ikke kun i religionernes verden. Vi bruger ordet i flere forskellige betydninger, og søger vi på ordet "miracle" på

Jeg tror på mirakler

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Marie Højlund er pædagogstuderende og aktiv i Kristeligt Forbund for Studerende (KFS). Selvom hun er skeptisk over for store, opsigtsvækkende helbredelsesmøder, hvor kendte prædikanter praktiserer mirakler ved håndspålæggelse, er troen på mirakler en central del af hendes liv.

– Jeg tror på, at Gud har skabt verden, at han gjorde Maria gravid, uden hun var sammen med en mand, og at han sendte Jesus. Derfor tror jeg også, at Gud kan gøre mirakler i dag. Jeg ved ikke, hvorfor han ikke gør det noget mere, det kan jeg ikke forklare, men jeg tror, han stadig gør det. Jeg kender nogle, hvis lille dreng blev helbredt for et hul i hjertet ved bøn. Det gjorde et stort indtryk på mig, siger Marie Højlund.

Marie Højlunds ikke-kristne venner og studiekammerater finder hendes mirakeltro fascinerende og lidt mærkelig. De kan også finde på at konfrontere hende med argumenter mod mirakler hentet fra videnskabens verden. Videnskabens modstand mod mirakler er imidlertid ikke noget, der rokker ved hendes tro, og hun køber da heller ikke videnskabens forklaring på verdens opståen.

– Jeg har denne her dybe, inderlige, barnlige tro på, at Gud findes, at han har skabt verden, og at han stadig griber ind i den. Men det betyder ikke, at jeg ikke kan anfægtes på alle mulige andre områder. Jeg har f.eks. oplevet at bede for en kræftsyg ven, som ikke overlevede. Så undrer jeg mig over, hvorfor Gud ikke vil gribe ind, når jeg nu ved, at han kan. Jeg bliver i tvivl om, hvorvidt det overhovedet nytter at bede om et mirakel, og jeg kan godt blive vred på Gud. Men jeg tvivler ikke på noget tidspunkt på, at Gud kan gøre mirakler, siger Marie Højlund. ■

Mange betegnede det som et mirakel, da Danmark vandt Europamesterskabet i fodbold i 1992. Måske så nogle det også som et mirakel, at Torben Piechnik overlevede sit hovedspring i jubelscenerne efter Kim Vilforts afgørende scoring i finalen. Mirakler i klassisk forstand er der dog næppe tale om, da de færreste vil hævde, at der var overnaturlige kræfter med i spillet.

er ikke forbi

Google, får vi mere end 55 millioner hits. Mennesker har til alle tider været fascineret af det mirakuløse, og fascinationen af miraklerne er tilsyneladende kommet for at blive. Men findes der overhovedet mirakler i dag? Og bør miraklerne beskrives videnskabeligt eller religiøst? Eller er der et samspil mellem det spirituelle og det rationelle? De spørgsmål står i centrum i den nyligt udkomne bog *Mirakler* fra Aarhus Universitetsforlag, der belyser de underfulde begivenheder fra en lang række vinkler.

Bogen, der bygger på en foredragsrække om emnet arrangeret af Studenterkredsen i Århus, præsenterer en række forskere og kunstnere for spørgsmålet: ”Kan man inden for dit fagfelt meningsfuldt omtale noget som et mirakel i dag?” Bidragyderne er blandt andre forfatter Svend Åge Madsen, idéhistoriker Dorthe Jørgensen, fysiker Holger Bech Nielsen og videnskabshistoriker Helge Kragh.

CAMPUS tager tråden op og sætter fokus på mirakler. Vi har spurgt tre forskere fra Aarhus Universitet, hvilken rolle mirakler spiller inden for henholdsvis psykologien, naturvidenskaben og teologien. Vi har også talt med en studerende, der tror på mirakler. ■

– Mirakler gør et stort indtryk på mig, siger Marie Højlund, der er pædagogstuderende og aktiv i Kristeligt Forbund for Studerende.

Mirakler er et teologisk problem

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Bibelen er fuld af mirakler. Jesus går på vandet, forvandler vand til vin og opstår fra de døde. Alligevel spiller mirakler en tilbagetrukket rolle i særligt den protestantiske teologi, fortæller cand.theol. Marie Vejrup, der er adjunkt ved Religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Siden oplysningstiden har teologien nemlig skullet forholde sig til naturvidenskaben og religionskritikken og har på den baggrund forsøgt at gøre kristendommen til en religion, som kan fungere på de moderne præmisser.

– I protestantisk kristendom har man brugt meget tid på at lægge afstand til mirakler og understrege, at Bibelens mirakler ikke handler om magi eller brud på naturens orden. I stedet fortæller miraklerne noget om, hvad det vil sige at være menneske. Det er fortællinger, som har et andet lag i sig. På den måde er en fortælling om en opvækkelse fra de døde en fortælling om, hvor vigtigt livet er, og at Gud er livets hersker, siger Marie Vejrup.

Men i dele af kristendommen tolker man miraklerne mere bogstaveligt. Det gælder f.eks. i den katolske kirke og i de versioner af kristendommen, som vinder frem i f.eks. Afrika. Og måske ser vi også en fornyet interesse for mirakler hos søgende danskere, der ofte er medlemmer af folkekirken, men som efterspørger en ny spiritualitet.

– Det spirituelt interesserede menneske, der ikke er kristent skolet, er tilbøjelig til at se mirakler som noget positivt. Man tænker ikke i teologiske systemer og ser dermed ikke de problemer, der ligger i troen på mirakler – f.eks. spørgsmålet om, hvorfor Gud ikke hjælper alle, der beder ham om det. Folk efterspørger ikke et teologisk sammenhængende system, de efterspørger en forklaringsramme, som passer til det, de har oplevet. Mirakler er altså ikke nødvendigvis et problem for moderne søgende mennesker, siger Marie Vejrup. ■

– Mirakler er ikke nødvendigvis et problem for moderne søgende mennesker, siger cand.theol. Marie Vejrup.

Naturvidenskab og mirakler er modsætninger

Af Ida Hammerich Nielson
ihn@adm.au.dk

Mirakler hører ikke hjemme i naturvidenskaben, understreger professor i videnskabshistorie ved Aarhus Universitet Helge Kragh, der også er bidragyder til bogen *Mirakler*. Han tilføjer dog, at forholdet mellem naturvidenskab og mirakler alligevel er lidt mere kompliceret. F.eks. ligger modsætningen mellem naturvidenskab og mirakler ikke i naturvidenskaben som sådan – naturvidenskabsforskere havde tidligere et mere positivt syn på mirakler, end man har i dag.

– Da vi altid er bundet af vores viden, uanset hvor mangelfuld den måtte være, vil begrebet om det uforklarlige altid reflektere vores ufuldstændige forståelse. Mange af de hændelser, man tidligere anså for uforklarlige og måske mirakuløse, har mistet denne status med videnskabens og teknologiens fremskridt, siger Helge Kragh.

Hypotesen om, at mirakler aldrig har fundet sted, er ifølge Helge Kragh langt mere konsistent med, hvad vi ved om naturen, end den alternative hypotese om miraklernes virkelighed. Fra en naturvidenskabelig synsvinkel mangler der simpelthen beviser på de påståede mirakler. Men Helge Kragh mener i det hele taget ikke, at naturvidenskaben skal blandes ind i diskussioner om mirakler.

– Det er på mange måder en fjollet diskussion, for mirakler handler i bund og grund om mennesker, ikke om naturen. Mirakler hører hjemme i religionen, og det er en helt anden branche end naturvidenskaben. Jeg har ingen problemer med folk, der tror på mirakler, så længe de ikke tager naturvidenskaben som evidens for det eller overhovedet blander den ind i det, siger Helge Kragh.

Et andet aspekt ved forholdet mellem naturvidenskaben og mirakler er imidlertid, at forskere i naturvidenskab gennem tiden af og til har gjort brug af ordet ”mirakel” i deres beskrivelser af naturen. Her gør Helge Kragh opmærksom på, at hverken navnet eller begrebet om mirakler er patentbeskyttet. Ofte kan man oversætte ”mirakel” med ”noget højst bemærkelsesværdigt” eller ”noget fantastisk”, og det er typisk i denne vage betydning, moderne naturvidenskabsforskere gør brug af ordet.

– Når en fysiker som f.eks. Einstein taler om de matematiske naturlove som ”mirakuløse”, bruger han ordet på en måde, der ikke har noget at gøre med egentlige mirakler. Naturen er unægtelig forunderlig på mange måder, men denne forunderlighed har intet som helst med mirakler at gøre, siger Helge Kragh.

Men kan man være en seriøs forsker i naturvidenskab, hvis man samtidig tror på de ”egentlige” mirakler? Ifølge Helge Kragh findes der stærkt religiøse naturvidenskabsforskere, der tror på mirakler, men som i praksis godt kan holde tingene adskilt. ■

Klimaet kræver aktive borgere

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Vi skal give folk information på en måde, så de forstår, at klimaet i højeste grad vedrører deres eget liv, sikkerhed og velbefindende, siger Jacqueline McGlade, direktør for Det Europæiske Miljøagentur, der var en af hovedtalerne i forbindelse med klimakonferencen The Role of Information in an Age of Climate Change

Al for meget information om klima og miljø præsenteres som grafer, tabeller og Excel-ark, siger Jacqueline McGlade, direktør for Det Europæiske Miljøagentur, der var i Århus i forbindelse med en stor klimakonference på Universitetet.

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Jacqueline McGlade er fuldstændig klar i mælet, når man spørger hende, hvad der skal til for at forhindre de værste klimaændringer.

– Vi skal have folk til at engagere sig i miljø og klima i hele verden. Og vi skal give folk information på en måde, så de forstår, at klimaet i højeste grad vedrører deres eget liv, sikkerhed og velbefindende, siger direktøren for Det Europæiske Miljøagentur, der var en af hovedtalerne i forbindelse med klimakonferencen *The Role of Information in an Age of Climate Change*, som Aarhus Universitet var vært for midt i november.

Konferencen, der var første skridt i en lang optakt til det store klimatopmøde i København i 2009, handlede om de juridiske rettigheder og pligter i klimaspørgsmål. Hvad betyder det enkelte menneskes deltagelse i debatten om klimaet? Hvilke rettigheder har man, når det gælder information om miljøspørgsmål, deltagelse i beslutningsprocesser og adgang til domstolene? Og hvilket ansvar har man selv?

Stor kommunikationsopgave

Nogle af de svar finder man i den såkaldte Århus-konvention (se boks), som var et omdrejningspunkt for klimakonferencen.

– Århus-konventionen er en hjørnesten, når det gælder vores muligheder for at svare på de globale klima- og miljømæssige udfordringer, og den har i høj grad brolagt vejen til større folkelig deltagelse i klima- og miljøspørgsmål. Desværre er den forblevet en "hemmelig" konvention, som kun politikere og andre beslutningstagere kender. Der ligger en stor opgave i at få kendskabet til den ud til den brede offentlighed, siger Jacqueline McGlade.

Det Europæiske Miljøagentur (EEA) har til formål at støtte en bæredygtig udvikling og bidrage til, at der opnås væsentlige og målelige forbedringer i Europas miljø. Det sker ved at formidle aktuelle, målrettede, relevante og pålidelige oplysninger til de politiske beslutningstagere og offentligheden. Men Jacqueline McGlade siger selv, at al for meget information om klima og miljø præsenteres som grafer, tabeller og Excel-ark, som kun eksperter forstår.

– Det er et kæmpe problem. Tænk hvis Google eller Microsoft kun formidlede deres arbejde på den måde. Hvor længe tror du så, de ville være populære? Der er en stor kommunikationsopgave at løfte for at få langt flere velinformerede, engagerede og aktive borgere, siger Jacqueline McGlade.

Spil og borgerdeltagelse

Det Europæiske Miljøagentur har iværksat flere projekter, der skal fremme borgernes aktive deltagelse i klima- og miljøspørgsmål.

Et projekt kaldet *A global citizens observatory for environmental change* handler om at inddrage borgerne som aktive observatører og informanter vedrørende miljøet – for eksempel kvaliteten af strande og badevand.

Et andet eksempel på noget, der skal aktivere den brede offentlighed, er spillet *Climate Change Simulator*, det er udviklet på Massachusetts Institute of Technology (MIT) i USA i samarbejde med EEA. Simulatorspillet er et slags strategispil, hvor spillerne repræsenterer lande og skal forhandle om bl.a. CO_2-reduktioner. Resultaterne af forhandlingerne viser sig i forskellige klimaændringer.

– Spillet eksisterer allerede til brug i undervisningssammenhænge, og der er ved at blive udviklet et "rigtigt" computerspil. Står det til mig, skal vi give spillet væk gratis, siger Jacqueline McGlade. ■

Næste skridt på den stenede vej forud for Danmarks værtskab for UNFCC's topmøde - COP15 i København i november 2009, bliver konferencen "Beyond Kyoto" – som Aarhus Universitet er vært for den 5. til 7. marts 2009. Man kan opleve konferencen live på:www.klima.au.dk.

Århus-konventionen

Århus-konventionen, eller UNECE's konvention om adgang til oplysninger, offentlighedens medvirken og klageadgang på miljøområdet, er en konvention om åbenhed. Den blev underskrevet 25. juni 1998 i Århus og trådte i kraft 30. oktober 2001. Ca. 40 lande primært i Europa og Asien har underskrevet og ratificeret aftalen. Derudover har EU ratificeret konventionen og indarbejder nu dens principper i lovgivningen. Århus-konventionen giver offentligheden adgang til oplysninger om og medvirken i beslutningsprocesser om lokale, nationale og internationale miljøsager. Den har fokus på samarbejdet mellem offentligheden og offentlige myndigheder.

Udvikl dig selv, dine sociale kompetencer og dyrk samtidig en masse sport

Vi tror på, at sociale kompetencer er alt afgørende for voksenlivets karrierer.
Et godt liv handler om at kunne engagere og involvere sig i andre mennesker - i arbejdsrelationer såvel som private.

På Vejle Idrætshøjskole har vi sporten som ramme. En sund krop - fysisk og psykisk - er fundamentet for et godt og langt liv.
Det er igennem sporten, du bliver udfordret, stimuleret og presset, for det er, når du rykkes ud af de trygge rammer, at der for alvor åbnes for en personlig udvikling.
Livsglæde handler om at alle muskler bliver aktiveret, ikke mindst humørmusklen.

VEJLE IDRÆTSHØJSKOLE

www.vih.dk

FODBOLD | HÅNDBOLD | BADMINTON | AEROBIC/STEP OG DANCE | FITNESS | VOLLEYBALL | ADVENTURE | INSTRUKTØR OG TEAMBUILDING

IKKE MERE FEDTERI MED LITTERATURLISTER

Der er ingen grund til at gøre det i hånden, når man kan gøre det elektronisk. Universitetet har købt tre af de mest kendte programmer til at holde styr på litteraturen i opgaver og artikler, så nu er det slut med undskyldningerne for kilde-kaos.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Enhver, der har siddet natten inden opgavens afleveringsfrist og rodet rundt i henvisninger, kildenummerering og korrekt formatering af litteraturlisten, ved, at det absolut er de værste timer, der findes. Og for skrivere af større opgaver, specialer eller forskningsprojekter kan opgaven med selv at holde styr på flere hundrede kilder være nærmest uoverskuelig – og samtidig kan rod i henvisningerne være med til at trække bedømmelsen afgørende ned.

Derfor har en del af Aarhus Universitets biblioteker og Statsbiblioteket i flere år gjort reklame for de såkaldte elektroniske referenceprogrammer, som både hjælper skriverne med løbende at holde styr på deres kilder og til sidst skriver en litteraturliste så flot, at selv den mest flue-erotik-interesserede censor ikke ville kunne finde noget at komme efter.

Og nu har Aarhus Universitet købt licenser til tre af de mest brugte referenceprogrammer, Endnote, Reference Manager og RefWorks, så alle studerende og ansatte kan prøve kræfter med dem.

Sparer arbejdstid

Foreløbig har universitetet tegnet licenser på programmerne for 2009 – licensen for RefWorks er overtaget fra Statsbiblioteket – og meningen er, at en brugerundersøgelse derefter skal afgøre, hvilke programmer man efterfølgende tilbyder og underviser i.

Forskningsbibliotekar på Odontologi og Sundhedsvidenskab Janne Lytoft Simonsen forklarer, at de tre programmer kan noget forskelligt, men at det vigtigste som studerende eller ansat er, at man i det hele taget kommer i gang med at bruge et referenceprogram.

– Der er utrolig meget arbejdstid at spare ved at holde styr på sine kilder elektronisk. Jo større opgaver, jo vigtigere er det, men som studerende kan man allerede tidligt investere de 1-2 timer, det tager at lære referenceprogrammet at kende, og så have gavn af det resten af ens studietid, siger hun.

Hidtil har studerende og ansatte haft adgang til RefWorks via Statsbiblioteket, som også har udbudt en række kurser i programmet. Og RefWorks er da også, ifølge en rundspørge, CAMPUS har foretaget, det program, som flest hovedområder bruger.

Mange biblioteker har allerede i dag kurser og vejledning i referenceprogrammer, men de fleste understreger samtidig, at de gerne så flere studerende bruge programmerne, fordi det kan lette dem i deres opgaveskrivning.

Henter fra databaser

En af dem, der allerede har opdaget fordelen ved et referenceprogram, i dette tilfælde Reference Manager, er den medicinstuderende Pernille Gabel, som i øjeblikket har et års orlov for at lave et såkaldt forskningsårsprojekt. Hun har brugt programmet i et par måneder, og hun er meget glad for det.

– Jeg har rimelig mange artikler, og så er det en stor fordel at have dem listet og nummereret. Det er ligesom en stor indholdsfortegnelse, og så kan jeg altid finde dem igen, forklarer hun.

Pernille Gabel er blevet introduceret til programmet af sin vejleder, og fordi hun bruger det samme referenceprogram som ham, kan de hurtigt udveksle kilder og litteraturhenvisninger elektronisk. Samtidig kan hun hente henvisningerne direkte ind fra de store litteraturdatabaser, f.eks. medicinernes PubMed, så hun har dem listet med alle udgivelsesoplysninger og et abstract i sin egen database.

– Jeg synes, det er rigtig let at komme ind i, og jeg er glad for, at jeg er begyndt at bruge det. Det tager måske 30 sekunder at sætte en interessant reference ind i min database, og så ved jeg, hvor den er, hvis jeg skal bruge den igen, siger hun.

Enormt smart

Forskningsbibliotekar Janne Lytoft Simonsen fortæller, at biblioteket forsøger alt, hvad de kan, for at udbrede kendskabet til referenceprogrammerne, og hun understreger, at selvom det tager et par timer at finde ud af dem, kan referenceprogrammerne potentielt spare dage i den sidste ende.

– På medicin skal vi lave henvisninger i teksten som numre, som fører tilbage til litteraturlisten bagerst, og hvis man så til sidst finder ud af, at man skal indsætte en ekstra henvisning på side 2, skal alle andre henvisninger i teksten renummereres. Manuelt er det en dræber, men programmet klarer det bare ved at trykke på en knap. Hvis jeg udtråler lidt rigelig entusiasme, er det, fordi et henvisningsprogram faktisk bare er enormt smart, smiler Janne Lytoft Simonsen. ■

Hvem bruger hvad?

Da valget af referenceprogram og ikke mindst instruktionen i brugen af dem oftest er forankret på det lokale bibliotek, har *CAMPUS* foretaget en rundspørge på alle biblioteker på Aarhus Universitet om, hvilke programmer de enkelte områder primært bruger. Som ny bruger er det en stor fordel at bruge det program, som der rådgives i på ens studium.

Biblioteket for Institut for Statskundskab
Her anbefaler biblioteket RefWorks, og bibliotekarerne holder kurser i programmet for specialeskrivere og 1.-semesterstuderende. Andre er velkomne til at spørge på biblioteket for at komme i gang.

Juridisk Bibliotek
Her anbefaler biblioteket RefWorks til især de større opgaver, og det er også det, langt de fleste studerende og hovedparten af de ansatte bruger. Man må meget gerne spørge bibliotekarerne om hjælp til at komme i gang – kan de ikke svare, kan de sende videre til nogen, der kan.

Psykologisk Bibliotek
Her anbefaler biblioteket RefWorks til de studerende, mens de ansatte bruger lidt af hvert. Som studerende eller ph.d.-studerende kan man henvende sig på biblioteket for at blive tilmeldt et kursus i Refworks, og man er i øvrigt velkommen til at henvende sig for at få hjælp til at starte op.

Økonomisk Bibliotek
Alle tre programmer bruges af de ansatte, og Endnote og Reference Manager kan fås gennem it-afdelingen. De studerende tilbydes RefWorks, og der arrangeres kurser i forbindelse med bacheloropgaven. Hjælp til at komme i gang med RefWorks kan fås på biblioteket.

Teologisk Bibliotek
På biblioteket tilbydes RefWorks til studerende og Endnote til ph.d-studerende og fastansatte – det sidste primært på grund af usikkerheden omkring, hvorvidt RefWorks videreføres efter 2009. Der tilbydes løbende kurser i programmerne, som slås op på hjemmesiden og infotavlen på fakultetet. Biblioteket svarer meget gerne på spørgsmål og guider videre til det rigtige program.

Biologi
Ifølge it-afdelingen dominerer Endnote måske en lille smule, men generelt bruger de studerende det referenceprogram, deres vejleder bruger, for bedre at kunne udveksle henvisninger.

Endnote og Reference Manager kan findes på www.nfit.au.dk ved at logge ind under punktet "Userinfo" og "Change password".

Bibliotekerne på Matematik, Fysik og Astronomi
Bibliotekerne har ingen aktiv formidling af Endnote, RefWorks eller Reference Manager til de studerende. De skriver nemlig næsten udelukkende opgaver i programmet Latec, som er særligt formelvenligt, men som ikke understøtter de tre referenceprogrammer. I stedet har programmet sit eget referencesystem, Bibtec.
De ansatte bruger mange forskellige referenceprogrammer, men bibliotekerne henviser i øjeblikket til RefWorks.

Idrætsbiblioteket
RefWorks er det program, biblioteket primært anbefaler de studerende og ansatte at gå i gang med. De ansatte vil snarest få tilbudt undervisning i programmet, og alle, der gerne vil i gang med at bruge programmet, kan spørge i biblioteket. Endnote og Reference Manager kan findes på www.nfit.au.dk ved at logge ind under punktet "Userinfo" og "Change password".

IT-Biblioteket Katrinebjerg
Her anbefaler biblioteket RefWorks, selvom der er mange forskellige programmer i brug på studierne. Hvis der er nogen, der gerne vil i gang med at bruge referenceprogrammet, kan biblioteket henvise til introduktionskurser.

Kemisk Bibliotek
De ansatte og studerende bruger mange forskellige programmer, og der er ikke en fælles standard. Endnote og Reference Manager kan findes på www.nfit.au.dk ved at logge ind under punktet "Userinfo" og "Change password".

Stenobiblioteket
De ansatte bruger forskellige programmer, både de tre, universitetet har licenser på, og andre. Vejledninger i RefWorks kan hentes via et link på bibliotekets hjemmeside, og Endnote og Reference Manager kan findes på www.nfit.au.dk ved at logge ind under punktet "Userinfo" og "Change password". Er man i tvivl, kan biblioteket enten svare eller sende videre til nogen, der kan.

Biblioteket for Sprog, Litteratur og Kultur (Nobelbiblioteket)
Her tilbydes RefWorks til alle studerende, og der arrangeres en lang række kurser i programmet, dels op til bacheloropgaven, specialet og ph.d.-afhandlingen og dels som "frie" kurser for alle studerende. De ansatte er allerede i høj grad introduceret til RefWorks gennem kurser og foredrag. Interesserede kan spørge biblioteket, som så kan henvise videre til både programmer og kurser.

Moesgårdbiblioteket
Her anbefaler biblioteket RefWorks både til de studerende og ansatte. Der arrangeres kurser i programmet i samarbejde med resten af Det Humanistiske Fakultet, og studerende, der gerne vil i gang, er velkomne til at spørge bibliotekarerne.

Ringgadebiblioteket
Her bruger de studerende og ansatte primært RefWorks, som biblioteket også gerne vil hjælpe med at komme i gang med. Biblioteket arrangerer kurser i programmet for grupper og enkeltpersoner – også på engelsk. Der findes en introduktion til Refworks på bibliotekets hjemmeside til at understøtte de vejledninger, der findes på www.refworks.com/refworks

Biblioteket på DJF
Her bruger de ansatte primært Reference Manager, og hvis man vil i gang, kan man henvende sig til sin lokale it-ressourceperson eller biblioteket. De studerende på DJF's nye uddannelser, som har været i gang i knap tre måneder, vil på sigt få tilbudt referenceprogrammet på linje med de ansatte.

ASB Bibliotek
Ifølge biblioteket bruger hovedparten af både de studerende og ansatte RefWorks, og biblioteket udbyder kurser i brugen af programmet via www.aln.asb.dk/kursusplan og ASB Forskerservice til både studerende og ansatte. Biblioteket kan dog også hjælpe med vejledning i både Endnote og Reference Manager til de forholdsvis få brugere på ASB, der bruger disse programmer. Bibliotekarerne vil meget gerne hjælpe med at komme i gang.

Biblioteket på DMU
På DMU bruges der ifølge biblioteket primært Reference Manager, EndNote og programmet Procite. Via samarbejdet med AU har DMU nu adgang til Reference Manager og EndNote. Desuden er der adgang til EndNote Web via Web of Science og RefWorks. Biblioteket vejleder i brugen af programmerne.

Biblioteket på DPU
Her benyttes mest Endnote, selvom biblioteket også supporterer Reference Manager og RefWorks. På www.dpb.dpu.dk/endnote kan man hente programmet, tilmelde sig et kursus og finde vejledninger. Man er også velkommen til at spørge biblioteket.

Det Sundhedsvidenskabelige Bibliotek og Odontologisk Bibliotek
Her bruges alle tre programmer. Reference Manager og EndNote kan downloades fra www.health.au.dk efter login. Biblioteket holder kurser i alle tre programmer – se www.statsbiblioteket.dk/kurser – og bibliotekarerne svarer gerne på spørgsmål.

Hvad er et referenceprogram?

Et referenceprogram er grundlæggende en database over den litteratur, man bruger i sin opgave, artikel eller forskningsprojekt, som gør det langt nemmere at holde styr på kilderne, få sat henvisningerne rigtig ind og genereret litteraturlisten i det rigtige format. Der findes en lang række forskellige programmer på markedet, men Aarhus Universitet har tegnet licens for alle ansatte og studerende på programmerne Reference Manager, Endnote og RefWorks for 2009.

Fælles for alle tre er, at de spiller sammen med f.eks. Word, så når kilden er oprettet i databasen, kan man sætte citationer ind løbende, mens man skriver. Til sidst undersøger programmet, hvilke kilder man har brugt, og genererer en litteraturliste i det format, som man vælger – alt afhængig af kravene på ens fagområde.

Mens Endnote og Reference Manager kræver installation på computeren og rent fysisk opbevarer databasen samme sted, er RefWorks en onlineløsning, hvor ens private database, som man kan få adgang til med et password, ligger på en server.

Programmet RefWorks kræver derfor blot, at man opretter en brugerprofil, og det kan ske på www.refworks.com/refworks – profilen skal oprettes, mens man sidder inden for universitetets mure, men derefter kan man logge på hvor som helst. Programmerne til installation af Endnote og Reference Manager kan fås enten hos den lokale it-afdeling eller det lokale bibliotek (se præcist hvor i faktaboks nederst på siden).

Du kan finde Statsbibliotekets vejledninger til RefWorks på forsiden af www.refworks.com/refworks og se DPU's vejledning til Endnote på www.dpb.dpu.dk/endnote

VALG – men til hvad?

Den 24. til 27. november skal der vælges studenterrepræsentanter til universitetets bestyrelse, de akademiske råd, ph.d.-udvalgene og de enkelte fags studienævn. Men hvad stemmer man egentlig om, og hvor stor indflydelse har de studerende, der stiller op? *CAMPUS* har talt med studerende, der er på valg, om, hvad de egentlig laver.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

PH.D.-UDVALGET:
De små og de store ting

Lone Nielsen er ph.d.-studerende på Kemi og sidder samtidig i ph.d.-udvalget på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Hun forklarer, at udvalget ikke blot tager sig af de helt små detaljebeslutninger, men også trækker de store linjer.

– Noget af det, jeg konkret har været med til at ændre, er f.eks. praktiske detaljer omkring ph.d.-ansøgninger over nettet. Men samtidig diskuterer vi også regeringens seneste udspil til fordelingen af forskningsmidler, fortæller hun.

Lone Nielsen oplever, at der bliver lyttet til de ph.d.-studerende i udvalget, og hun synes, det giver både indsigt og indflydelse.

– Meget af det, vi beslutter, udmønter sig først år senere, og på den måde ser jeg nogle udviklinger, jeg ellers aldrig ville have fået øje på, siger hun.

Det siger lovgivningen: Ph.d.-udvalget skal ifølge universitetsloven bl.a. godkende ph.d.-kurser og lave retningslinjer for ph.d.-skolen og evalueringen af den. Det skal desuden godkende ansøgninger om merit og dispensation og udtale sig om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelsen. ■

STUDIENÆVNET:
Instituttets maskinrum

Niels Martin Andersen læser historie og sidder i studienævnet ved Institut for Historie og Områdestudier, og han kalder studienævnene for institutternes og studiernes maskinrum.

– Det fede ved oprøret i halvfjerdserne var, at vi fik lov til at sidde i studienævnene. Vi er knudepunkt for mange af de beslutninger, som bliver truffet enten højere oppe eller længere nede i systemet, og vi ser det meste af, hvad der foregår, forklarer han.

Hvis en underviser f.eks. gentagne gange får dårlige evalueringer, eller hvis særlige fag er underprioriterede, kan de studerende tage det op i studienævnet og på den måde øge indflydelsen på kvaliteten af undervisningen, forklarer Niels Martin Andersen.

– Det er ikke os, der fyrer underviserne eller bruger pengene, men når vi siger noget, føler jeg, at der bliver lyttet, og at vi i den grad bliver inddraget i processerne, siger han.

Det siger lovgivningen: Studienævnet skal ifølge universitetsloven bl.a. sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning. Det skal bl.a. sikre evalueringen, ændre studieordninger, godkende undervisnings- og eksamensplaner og behandle meritansøgninger og generelt udtale sig om alle sager af betydning for uddannelse og undervisning. ■

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Vil du gerne være aktiv?

Man behøver ikke være valgt for at få indflydelse på studenterpolitik

Det slår Mikkel Stage, som er studerende på Historie, fast. Han er aktiv i Humrådet på Humaniora, og selvom han ikke har poster i hverken studienævnet eller Akademisk Råd, føler han alligevel, at der bliver lyttet.

– Vi holder åbne møder, hvor vi vender problemstillingerne, og alle nye, der kommer med input, bliver der taget rigtig godt imod. Vi har jo alle sammen en særlig viden og en sag, vi brænder for, og der kan vi bidrage med noget, siger han.

Han foreslår, at nye interesserede begynder med at møde op på de studenterpolitiske møder på faget eller instituttet for at snuse til arbejdet. Man kan sagtens nøjes med at bruge et par timer om måneden på studenterpolitik, men vil man mere, er der også plads til det.

– Lige nu er et godt tidspunkt at blive studenterpolitisk aktiv. For det første fordi der har været en afmatning, så vi desperat mangler folk. Man kan komme direkte ind og gøre sin indflydelse gældende. For det andet fordi det er en afgørende tid. Studierne skal skære og er pressede, og en masse uddannelser bliver lagt om. Det er nu, man kan være med til at ændre noget, siger han.

BESTYRELSEN:
De overordnede linjer

Mikkel Krogsholm læser statskundskab og sidder i Aarhus Universitets bestyrelse som studenterrepræsentant.

– Bestyrelsen diskuterer de helt store ting som økonomi, profilering og fremtidsplaner for hele universitetet. Det gode som studenterrepræsentant er, at vi i bestyrelsen jo på en eller anden måde er over alle andre, også rektoratet, og derfor kan vi få indsigt i nogle ting, som vi ellers ikke kommer i nærheden af, forklarer Mikkel Krogsholm.

Og de studerende er i høj grad en del af beslutningsprocessen.

– Vi indgår i bestyrelsesarbejdet på lige fod med alle de andre medlemmer, men vi prøver hele tiden at have en studentervinkel på det, vi diskuterer. F.eks. sørger vi for, at studiemiljøet også tilgodeses, når universitetet bygger til, så det ikke bare bliver kolde kontorer og undervisningslokaler, siger han.

Det siger lovgivningen: Ifølge universitetsloven skal bestyrelsen bl.a. godkende universitetets budget, udarbejde vedtægter og ansætte rektor og den øvrige ledelse af universitetet. Samtidig skal bestyrelsen lave en udviklingskontrakt med videnskabsministeren om universitetets samlede virksomhed. ■

AKADEMISK RÅD:
Håber på mere indflydelse

Kasper Giødsen læser jura og sidder i Akademisk Råd på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Og lige nu er rådet lidt i et tomrum, forklarer han.

– Vi diskuterer meget, hvad vi skal lave. Der er ikke rigtig nogen beføjelser for Akademisk Råd, og derfor prøver vi som studenterrepræsentanter meget at styrke vores indflydelse. Vi holder f.eks. formøder, så vi står som en enig front i diskussionerne og på den måde uformelt kan få indflydelse, selvom vi formelt ikke har krav på den.

Problemet med Akademisk Råd er, ifølge Kasper Giødsen, at det har høringsret, men derudover ikke kan gøre noget.

– Vi bliver lidt i sjov kaldt for dekanens kaffeklub, fordi han kun behøver at lytte til os og ikke skal følge vores anbefalinger. Men meget tyder på, at der bliver givet mere indflydelse til de akademiske råd, og det er for at kæmpe for den indflydelse, at jeg genopstiller, siger han.

Det siger lovgivningen: Ifølge universitetsloven skal Akademisk Råd bl.a. udtale sig om fordelingen af bevillinger og centrale strategiske forsknings- og uddannelsesområder og derudover om alle akademiske forhold af væsentlig betydning for universitetets virksomhed. ■

Fakta om valget:

For studerende på Aarhus Universitet er der valg til bestyrelsen, de akademiske råd, ph.d.-udvalg og studienævn. For det videnskabelige personale er der kun valg på enkelte hovedområder. Valgene til langt de fleste organer afvikles dog som fredsvalg, dvs. valgene afgøres uden afstemning. På www.au.dk/valg kan du se en oversigt over henholdsvis kamp- og fredsvalg.

Det er forskelligt fra hovedområde til hovedområde, hvor mange studienævn, akademiske råd og ph.d.-udvalg de har. Det bedste sted at orientere sig er på hovedområdets hjemmeside.

Valget afvikles elektronisk. For at kunne stemme skal du være registreret i AU's selvbetjening, da din adgangskode til valgsystemet er den samme som til selvbetjeningen. Kan du ikke huske din kode til selvbetjeningen, eller har du ikke benyttet selvbetjeningen før, kan du finde en vejledning på www.au.dk/valg, eller du kan kontakte Valgsekretariatet.

Selve afstemningen foregår elektronisk fra www.au.dk/valg. Du kan stemme fra en hvilken som helst computer med internetopkobling på et hvilket som helst tidspunkt i afstemningsperioden, som løber fra mandag den 24. november kl. 9 til torsdag den 27. november kl. 16.

Det vil være muligt at stemme på papir i Informationscentret, Fredrik Nielsens Vej 5, 8000 Århus C, torsdag den 27. november i tidsrummet 12 til 16.

Har du spørgsmål til afstemningen eller til valget generelt, kan du kontakte Valgsekretariatet på 8942 1096 eller valg@au.dk

HÆDER TIL UNG MARKANT FORSKER

Med 15 publicerede artikler i 2008, hvoraf flere har været publiceret i peer reviewed-tidsskrifter, og yderligere tre allerede ligger klar til 2009, har 35-årige lektor **Jakob Lauring** fra Handelshøjskolen været en særdeles aktiv forsker, og det indbringer ham nu den anerkendte Statoil Pris på 100.000 kr.

Jakob Lauring tildeles prisen for sin forskning inden for cross-cultural management og diversity management, hvor han forsker i interkulturel interaktion. Her fokuserer han især på videndeling, kommunikation og sprogbrug i en international ledelsessammenhæng.

– De emner har fået en særlig relevans i den globaliserede verden, som vi lever og arbejder i. Jakob Lauring har desuden leveret en særdeles inspirerende indsats med adskillige publicerede artikler, og han var en aktiv formidler i forbindelse med Muhammed-krisen, hvor han var meget i fokus, begrunder Handelshøjskolens dekan Børge Obel valget af Jakob Lauring.

Statoilprisen tildeles en yngre forsker ved en dansk forskningsinstitution, som markeret sig på den internationale scene. Prismodtagerne vælges sædvanligvis ud af et felt på 6-7 topkvalificerede kandidater

UNG ELITEFORSKER UDNÆVNT TIL PROFESSOR

Den 34-årige matematikforsker **Søren Fournais** er tiltrådt som professor ved Institut for Matematiske Fag. Her har hans forskning allerede fået stor anerkendelse både nationalt og internationalt i form af store bevillinger til hans arbejde med kvantemekaniske systemer i stærke magnetfelter.

Tidligere i år tildelte Det Europæiske Forskningsråd ham således et femårigt Starting Grant, der uddeles til yngre, talentfulde forskere, så de kan etablere sig som forskningsledere. Året før modtog han en af Det Frie Forskningsråds "Ung Eliteforskerpriser", som gives til meget talentfulde forskere under 35 år. Ud over denne støtte har Søren Fournais' forskningsgruppe også modtaget en bevilling fra Lundbeckfonden.

Søren Fournais fik sin ph.d.-grad i matematik fra Aarhus Universitet i 1999 og habiliterede senere fra Université de Paris-Sud i 2004, hvor han også var ansat, inden han i 2006 kom tilbage til Aarhus Universitet på et Skou-stipendium fra Forskningsrådet for Natur og Univers.

Søren Fournais' forskning drejer sig om den matematiske forståelse af kvantemekanikken. Han arbejder specielt med kvantemekaniske systemer i stærke magnetfelter og søger bl.a. en matematisk beskrivelse af, hvordan superledere mister deres superledende egenskaber i et ydre magnetfelt.

Medlemmer til Lundbeckfondens nye bedømmelseskomité for naturvidenskabelige projekter søges

Bedømmelseskomitéens opgave er at vurdere de ansøgninger, som fonden modtager, med hensyn til finansiering indenfor det naturvidenskabelige område og fremkomme med indstillinger til fondens bestyrelse. Komitéen arbejder indenfor den strategi og de retningslinier, som bestyrelsen beslutter. Komitéen vil skulle kvalitetsbedømme ansøgninger indenfor ikke-biologisk fysik og kemi på molekylært niveau.

Naturvidenskabelige ansøgninger, der grænser til sundhedsvidenskab, vil fortsat blive behandlet af fondens siddende internationale videnskabelige bedømmelseskomité.

Komitéen vil bestå af i alt tre medlemmer. Ét medlem er samtidig medlem af Lundbeckfondens bestyrelse: direktør, civilingeniør Jes Østergaard, som ligeledes vil være formand for komitéen.

Der søges to medlemmer fra de nordiske lande til komitéen. Ansøgerne skal være aktive og erfarne forskere med ekspertise indenfor fysik og/eller kemi på molekylært niveau. Funktionstiden er 3 år med mulighed for forlængelse endnu én periode, og aflønningen er 75.000 DKK årligt samt dækning af rejseudgifter.

Der afholdes ét årligt komitémøde på fondens adresse i Hellerup. Ansøgningerne udsendes til komitémedlemmerne via internettet eller per post 4-6 uger før komitémødets afholdelse.

Ansøgning bedes sendt elektronisk til Lundbeckfonden på mail@lundbeckfonden.dk senest den 30. januar 2009.

Yderligere oplysninger kan fås hos fondens forskningschef, Anne-Marie Engel, tlf. 39 12 80 00. Desuden henvises til fondens hjemmeside.

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med væsentlige aktieposter i H. Lundbeck A/S og ALK-Abelló A/S. Fonden uddeler årligt ca. 330 mio. kr. til videnskabelige formål indenfor sundheds- og naturvidenskaberne.

LUNDBECK**FONDEN**

Lundbeckfonden, Vestagervej 17, 2900 Hellerup
Tlf. 39 12 80 00, www.lundbeckfonden.dk

MINDEORD

Institutleder Niels Lehmann, Institut for Æstetiske Fag, skriver om lektor, mag.art. **Torunn Kjølner**.

Torunn Kjølner døde natten til torsdag den 6. november 2008 alt for tidligt af den kræftsygdom, som hun gennem længere tid havde kæmpet med. Hun blev kun 56 år.

Torunn døde, som hun har levet – til det sidste med opbydelsen af al sin utroligt store kraft i kampen for livet. Hun havde en næsten uudslukkelig energi, der gjorde det muligt for hende at overkomme det utroligste. Der er ikke mange hjørner af teaterverdenen, som Torunn ikke har været i kontakt med og sat sit aftryk på.

Efter sin dobbeltuddannelse som skuespiller og magister i teatervidenskab kastede hun sig over den pædagogiske anvendelse af drama. I mange år fungerede hun som en toneangivende dramapædagog i miljøet omkring Bergen Lærerhøjskole.

Da hun senere kom til det daværende Institut for Dramaturgi på Aarhus Universitet, var det ikke for at blive en tør teoretiker. Samtidig med at hun med stort engagement gik ind i forskningens verden, fandt hun ikke blot kræfter til at gøre en forskel på diverse skuespilleruddannelser, på Statens Teaterskole, Aarhus Teaters Skuespillerskole og senest som linjeleder på Akademiet for Scenekunst i Fredrikstad.

Hun havde også overskud til at iscenesætte egne forestillinger. I løbet af det sidste år, hun fik lov at opleve, sprang hun endelig ud som dramatiker med en tekst med den sigende titel *Jeg skal kraftedeme ikke dø på dato – en kamp for livet*. Desværre fik hun lige netop ikke lov til at opleve premieren.

Med sin store arbejdskapacitet fik Torunn meget stor betydning for opbygningen af de helt nødvendige bånd mellem Afdeling for Dramaturgi og en lang række nationale såvel som udenlandske teaterinstitutioner. Det var hende magtpåliggende at bygge bro mellem videnskab og kunst – ikke ved at ophæve forskellen mellem de to verdener, men derimod ved at inkarnere muligheden for at springe frem og tilbage mellem dem.

For Torunn drejede det sig aldrig om at tage udgangspunkt i den mindste fællesnævner. Hun gik aldrig på akkord med kvaliteten, hverken når det drejede sig om at skabe den perfekte forestilling, om at udtænke det mest givende forskningskoncept, om at konstruere en sammenhængende uddannelse eller om at skabe et undervisningsforløb med det helt rigtige indhold for en bestemt målgruppe.

Torunn var et menneske, der altid gjorde en forskel. Jeg tvivler på, at nogen af hendes studerende med hånden på hjertet kan sige, at hendes undervisning har efterladt dem upåvirkede. Når hun satte sig for at gøre noget, blev alle sejl sat til, og hun helmede ikke, før hun kunne leve op til sine egne høje krav.

Hun havde en stor personlighed og en meget stærk vilje. Ikke desto mindre var hun først og fremmest en holdspiller. Når blot hun af og til kunne få lov til at trække sig helt tilbage, befandt hun sig bedst i sociale sammenhænge. Hun var altid oprigtigt interesseret i andre menneskers liv og brugte denne egenskab til at skabe mange frugtbare netværk. Fx skabte hun i forbindelse med et forskningsprojekt om digitalt teater en gruppe af kunstnere og forskere, hvoraf mange kom til at arbejde sammen længe efter, at projektet var ovre.

Ofte gik netværksforbindelserne ikke kun på tværs af landegrænser, men også af alle mulige andre grænser. Der var altid plads til det lidt skæve i Torunns rummelige, varme og åbenhjertige verden. Det var aldrig kedeligt at blive inviteret ind i den, for man kunne ikke være helt sikker på, hvad man ville komme ud for. Sikkert var det imidlertid, at man altid blev modtaget med åbne arme og et inspirerende overskud.

En umættelig nysgerrighed over for livets mangfoldige tilskikkelser var karakteristisk for Torunn. Hun havde sin forskerånd med sig til det sidste. Da sygdommen brød ud, kastede hun sig ud i studier af mulige kure, som lægevidenskaben eventuelt måtte have overset. Det kom der et teaterstykke ud af. Desværre må vi andre i dag nøjes med at høre Torunns mange stemmer fremstillet af skuespillere. Måske kunne intet dog være mere passende, end at et langt liv i skuespilkunsten kommer til udtryk på denne måde. Sådan ville Torunn utvivlsomt med sin ukuelige optimisme selv have set på sagen.

Instituttet kommer til at savne en udviklingskapacitet. Som kollegaer vil vi komme til at savne en inspirerende drivkraft. Som ven vil jeg komme til at savne de mange dybsindige samtaler, man altid kom til at føre med Torunn. Allermest vil hun dog blive savnet af den nærmeste familie.

Forskningens personlige side

Råkraften for det kreative vidensamfund er menneskets grundlæggende evne til eksistentiel refleksion. Derfor er der behov for en ontologisk vending på universiteterne, skriver Finn Thorbjørn Hansen, der er lektor ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.

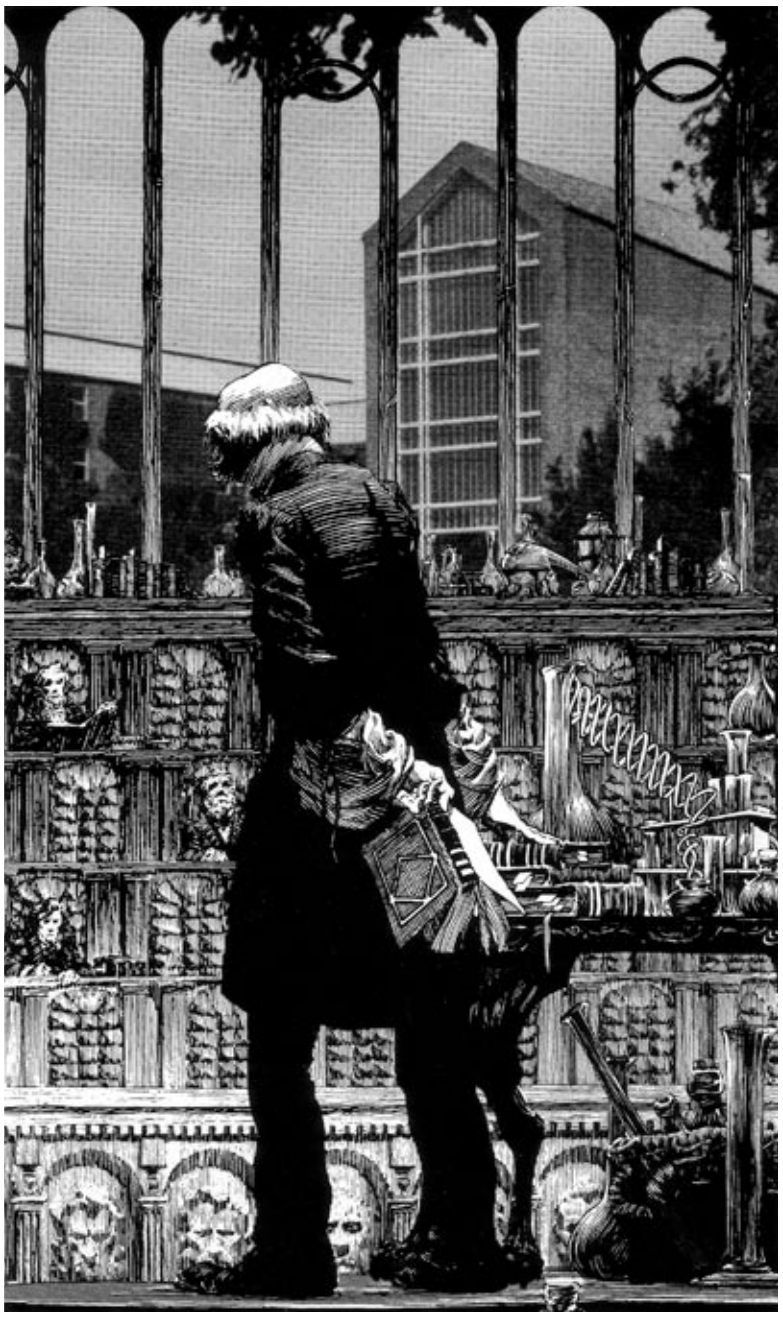

Docent Hans Fink fra Institut for Filosofi på Aarhus Universitet har over en årrække jævnligt gjort opmærksom på den vigtige pointe, at faglig undervisning kan lukke sig om sig selv, så der undervises i faget, men egentlig ikke om sagen. Således også i en nylig udgiven antologi *Viljen til visdom*, hvor forskere, kunstnere og undervisere slår et slag for en anden slags uddannelsestænkning, der også inddrager de mere dannelsesmæssige aspekter af forskningen og pædagogikken. Alt for megen universitetsuddannelse og pædagogik handler i dag om at skabe kompetenceudvikling og nå bestemte faglige mål. Det er et problem, fordi for meget fokus på enkeltfaglighed kan skabe en menneskelig enøjethed og et manglende blik for de helheder og større sammenhænge, som den pågældende faglighed og viden altid også er en del af. Ligesom en for målstyret undervisningsplan og pædagogik også alt for let kan stå i vejen for den undren og kritiske og etiske refleksion og "legen med tanken", som er en forudsætning for at kunne tænke kreativt og helhedsorienteret.

Faglighed og saglighed

Vi skal således som forskere og universitetsundervisere ikke blot være faglige, men også saglige. Men hvad betyder i grunden dette? Nogle hævder, at det, der adskiller universitetsundervisning fra *college*-undervisning (de mellemlange professionsuddannelser, *red.*) er, at det akademiske er en særlig *måde* at forholde sig undersøgende på, der hverken er en videnstilegnelse eller kompetenceudviklingsproblematik, men en *dannelses*problematik. Den professionsorienterede undervisning skal gøre os kloge på at anvende viden *på* praksis og dermed gøre os bedre *i* praksis. Hvorimod den forskningsorienterede undervisning skal gøre os klogere på *sagen*. Men igen: Hvad er da sagen? Og har den ikke noget med praksis at gøre? Et svar, der oftest gives, er, at saglighed er det, man opnår, når man som akademiker lærer at sætte sig grundigt ind i den faglige tradition, inden man udtaler sig og handler, og at man gennem kritisk refleksion formår at transformere selvsamme tradition, så der opstår nytænkning. Slår man op i *Nudansk Ordbog* under "saglighed", får man at vide, at saglighed er, når man forholder sig til faktuelle kendsgerninger frem for følelser, intuition og personlige vurderinger. Lektor Torben K. Jensen fra Aarhus Universitet udtaler i det første nummer af *Dansk Universitetspædagogiske Tidsskrift* (2006), at "... universitetsuddannelser sigter mod faglig fordybelse. Det gør ikke noget, at der samtidig finder en personlig udvikling sted, men omdrejningspunktet er faget, og det er fagets teorier og metoder, der udgør den fælles referenceramme for studerende og undervisere" (s. 2). Det saglige element er således tæt knyttet til det faglige, hvorimod det personlige element nærmest må ses som en forstyrrelse, som noget, man gennem "pædagogiske kneb" må komme over. Fokuserer man på "personlig udvikling", gør man det som et led i universitetets rekrutteringsforsøg, gennemførelsesvejledning ("Hvordan fastholder vi dem i studiet og giver dem læringsmotivation?"), som en del af studie- og karrierevejledningen eller som noget, som særlig Studenterrådgivningen må tage sig af.

Sjældent tales der om, at "det personlige element" er en *forudsætning* for faglig fordybelse og sans for "sagen selv". Det er imidlertid det, som en række britiske og australske forskere i dag vælger at sætte fokus på – netop for at fremme de studerendes og forskerens evne til at tænke innovativt og komme i dialog med og ind i feltet for den "ikke-viden" (det, forskeren ikke ved, at han ikke ved, men *er*), som de anser for ar være den egentlige kilde til nytænkning og en genuin forskningsproces.

For disse forskere er tilegnelsen af viden og genuin faglighed et *must* på et universitet, men hvis det kun er det eneste formål med universitetsstudierne, så risikerer de studerende at blive til vidensfunktionærer og universitet til en fagskole – i stedet for at være et sted for fri selvstændig tænkning og dannelse. Og som i dag i øvrigt efterlyses og beskrives som råkraften for det kreative vidensamfund.

Modus 1- og Modus 2-forskning

Herhjemme går diskussionen som bekendt under overskriften "Fra forskning til faktura", idet man fra regeringens side har ønsket over en årrække at knytte universiteterne tættere til erhvervslivet og de markedskræfter, der råder der. Vi skal kunne se en nytte med det, forskerne laver, det skal kunne betale sig – og det helst her-og-nu! Sådan synes parolen at være. Og en sådan holdning er jo i grunden også meget forståelig og rimelig. En del af forskningen, den såkaldte anvendte forskning, trives da også godt under sådanne krav og udfordringer. Problemet er blot, hvis man ikke samtidig har forståelse for den anden form for forskning og universitetspædagogik, der ikke her-og-nu kan begrundes i dens umiddelbare nytteeffekt – men som drives af en ubestemmelig erkendelseslyst og opdagelsestrang og undren, hvor forskeren netop ikke ved, hvor undersøgelsen vil føre ham eller hende hen, eller hvad resultaterne vil kunne "bruges" til. Historien har gang på gang vist, at den slags umiddelbart uforståelige og "nytteløse" forsøg og forskning rent faktisk senere førte til afgørende ny viden og indsigt, som vi først nu kan se nytten af. Den tålmodighed, tillid og frihed(!) må man appellere til hos befolkningen, ledelsen og politikerne og ellers insistere på, hvis relevanskravene til forskerne bliver for voldsomme.

I Danmark har diskussionen om universiteternes fremtidige udvikling været beskrevet ud fra henholdsvis en Modus 1- og en Modus 2-tilgang.

Modus 1-forskningen knytter sig til de traditionelle akademiske og teoretiske fagdiscipliner. Forskeren er fageksperten, der arbejder ud fra sine teoretiske indsigter, metodikker og idealer om universel sandhed, objektivitet og neutralitet, og den professionelle praktiker (f.eks. sygeplejersken eller ingeniøren) anvender da denne viden på praksis.

> **"Sjældent tales der om, at "det personlige element" er en forudsætning for faglig fordybelse og sans for "sagen selv". Det er imidlertid det, som en række britiske og australske forskere i dag vælger at sætte fokus på.**
>
> Finn Thorbjørn Hansen
> Lektor, DPU

Det forholder sig anderledes med Modus 2-forskningen. Den opererer ud fra et relevans- og anvendelseskriterium og er hovedsagelig problemløsningsorienteret. Her taler man om praksisforskning og "reflection-in-action", fordi vidensproduktionen bliver til i et tæt samspil med praksis og brugeren (eller køberen af den bestilte forskning) og de behov og problemstillinger, der nu måtte være i spil der. Sandhed beskrives ikke som universel, men som social konstrueret og bundet til mere flygtige og pragmatiske forhold. Virker det, eller virker det ikke – her-og-nu, er det afgørende kriterium for, om forskningen bliver opfattet som en succes.

Den ontologiske vending

Hvad britiske og australske forskere som Ronald Barnett fra London University og Robyn Barnacle fra RMIT University i Melbourne i dag imidlertid er optaget af, er, hvad de beskriver som en Modus 3-forskning eller "an ontological turn in higher education". Det særlige ved denne tilgang er, at man hverken henviser til den distancerede og objektive teoretiker eller til den pragmatiske og problemorienterede praksisforsker. Det, man er optaget af i Modus 3-forskningen, er at skabe plads for en tænkning, der tager udgangspunkt i en berørthed, lidenskab/engagement og grundlæggende undren hos forskeren selv (det, jeg her bestemmer som "det personlige element"). Den ontologiske (værensorienterede, *red.*) vending i de højere uddannelser handler ifølge disse forskere om at genfinde ens faktiske nærvær med sig selv. Det er først, når forskeren (og den studerende) også inddrager sig selv og dennes egne "levede erfaringer" og udvikler en fænomenologisk parathed til "at være" til stede i situationen og relationen til den sag, som optager ham eller hende, at en dybere hermeneutisk forståelse og indsigt kan indfinde sig. Denne indsigt kommer først og fremmest af forskerens og den studerendes parathed og mod til at sætte egne antagelser på spil og hengive sig til en grundlæggende undren og stille og langsommelig lytten til det fænomen eller den sag, som er til undersøgelse, og til den måde, man selv er til stede i det tænkte. I Modus 3-forskningen er man således optaget af at bevæge sig fra en videns- og kompetenceorienteret tilgang (praksis-epistemologi) til en mere værens- og dannelsesorienteret tilgang (praxis-ontologi).

Det kan lyde mystisk, ja måske New Age-agtigt for nogen, men det er det på ingen måde! Kierkegaard skal i et dagbogsnotat have sagt, at en ting er at forstå, hvad man siger; noget ganske andet er at forstå sig selv i det sagte! Det er denne eksistentielle refleksion (Hvor er jeg som fagmenneske selv henne i al denne teori og problemløsning? På hvilken måde kan dette give mening i større livssammenhænge?), som kan skabe et større engagement og dybere indsigt i det, som undersøges – og som i øvrigt også kan skabe en større læringsmotivation og erkendelsesglæde hos den studerende. Det er i kraft af dette personlige element, at vi kan blive i stand til at se sagen for bare fag.

Finn Thorbjørn Hansen er ph.d. og lektor ved DPU, Aarhus Universitet og er aktuel med bogen *At stå i det åbne. Dannelse gennem filosofisk undren og nærvær* (Hans Reitzels Forlag, 2008). Den 9. januar 2009 er han medarrangør af et forskningsseminar på AU under overskriften "Er vi endt som bogholdere eller medløbere? – Kritik og diskussion af aktuel kvalitativ forskning og evalueringsforskning inden for uddannelses-, sundheds- og vejledningsforskning". Henvendelse Annette Køhlørt: ank@dpu.dk

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger. Opslag sendes til **meddelelser@au.dk**
Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Tildeling

TEO
Det Teologiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde d. 3. november 2008 tildelt lektor **Regner Birkelund** den filosofiske doktorgrad på grundlag af afhandlingen "Frihed til fælles bedste – En oppositionel stemme fra fortiden".

PH.D.-GRADEN

Forsvar

SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holdes følgende offentlige forsvar:

Cand.scient. **Karen Johanne Pallesen** med titlen "Processing of Musical Chords in the Human Brain Studied with fMRI". Forsvaret finder sted mandag den 24. november 2008 kl. 14.00 i Søauditorium 2, lokale 211, bygning 1253.

Cand.med. **Susanne Søgaard Lerche** med titlen "Glucagon-like-peptide-1: New insight into extra-pancreatic effects. Aspects of brain glucose metabolism and metabolism during fasting". Forsvaret finder sted den 27. november 2008 kl. 14.00 i Søauditorium 2, Bygning 1252.

Cand.scient.med. **Morten Ølgaard Jegstrup Jensen** med titlen "Mitral valve force balance: The left ventricular tug of war". Forsvaret finder sted den 28. november 2008 kl. 14.00 i Auditorium B, Århus Universitetshospital, Skejby.

ASB
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i erhvervsøkonomi forsvarer **Asa Skillius** afhandlingen "Developing a Disclosure System for Corporate Environmental Performance Information". Forsvaret finder sted fredag den 5. december 2008 kl. 13.00 i Auditorium E2 på Handelshøjskolen, Fuglesangs Allé 4.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Jens Kjærgaard Rolighed Larsen** for afhandlingen "Anesthetic predonditioning in normal and hypertrophic porcine myocardiu".

Cand.med. **Claus Olesen** for afhandlingen "P-type ATPase: Structure and transport mechanism of Ca2+-ATPase and h+/K+-ATPase".

Jian Li, BSc, for afhandlingen "DNA copy number aberrations in breast cancer – a study based on array CGH (Comparative Genomic Hybridization)".

TEO
Det Teologiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 3. november 2008 tildelt cand.theol. **Kristine Garde** ph.d.-graden i teologi for afhandlingen "Folkekirkens præsteløfte. En retsteologisk og kirkeretlig undersøgelse af præsteløftets status og betydning".

LEGATER

Cecilius Lyngby Larsens legat

Legatet kan søges af trængende medicinske studenter uden hensyntagen til, ved hvilket universitet her i landet de er indtegnet.
Se hele opslaget på www.ku.dk/sa/su-kontor/legat/
Ansøgningsfrist den 5. december 2008 kl. 12.00.

Dansk-israelsk studiefond til minde om Josef og Regine Nachemsohn

Ovennævnte fond har til formål at yde stipendier til danske studerende til studier ved et israelsk universitet eller anden højere læreanstalt og til israelske studerende til studier ved et dansk universitet eller anden højere læreanstalt.
For yderligere information kontakt Carsten R. Christiansen, advokat på telefon 33127913.
Ansøgningsfrist den 31. december 2008.

BOLIGER

Til leje

Møbleret 3-vær. rækkehus i to plan, ca. 90 kvm. i Hjortshøj (Hårup) fremlejes fra medio januar til juni 2009. Adgang til fællesvaskeri. Beliggende i dejlige landlige omgivelser, børne- og husdyrvenligt. To direkte buslinier til universitetet og byen. Husleje: kr. 5.500,-/md. + forbrug For yderligere oplysninger kontakt venligst 26293808, Katrine Jakobsen email: romkbtj@hum.au.dk

STILLINGER

Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

FAGLIGE VEJLEDERE

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (AU)

søger en studenterstudievejleder fra 1. januar 2009. Se www.health.au.dk/internationalstudievejledningmedicin.
Ansøgningsfrist er torsdag den 27. november 2008 kl. 12.00.

Grundforskningscenter søger studentermedhjælp

Center for Membranpumper i Celler og Sygdom - PUMPKIN ved Molekylærbiologisk Institut, Aarhus Universitet søger en studentermedhjælp, der har lyst til at arbejde 4 timer om ugen i et verdensførende forskningsmiljø med administrative opgaver, der understøtter centrets drift i tæt samarbejde med centerlederen og centerets administrative medarbejdere. Se http://octo3.bioxray.au.dk/workpumpkin/

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: **www.perst.dk**

Lundbeck Foundation Center(s) for Nanomedicine

Call for declarations of interest

The Lundbeck Foundation has approved plans to finance Danish ambitious, original front-line research of the highest international standard within the field of Nanomedicine. Nanomedicine is defined as the application of nanotechnology to improve human health and is projected to impact specifically on prevention, diagnosis and treatment of diseases. Nanotechnology is defined as the interdisciplinary fields of science and technology whose unifying theme is the investigation and manipulation of matter at the atomic and molecular scale.

The funding module will last 5 years, with a total budget of up to DKK 100 million for one or more research centers.

It is important that it is not otherwise possible to carry out the suggested research due to limitations of sources of public funding. It should also be noted that the Lundbeck Foundation in its grant-making activity does not support clinical drug trials. This also applies to all kinds of research in commercial companies.

The research center or centers should comprise top researchers in their field with close contacts to other relevant national or international research entities – either by physical co-location or through formal tight collaboration. The declaration of interest should also include an appropriate framework for research education and recruitment and in concrete terms describe, for instance, how Ph.D. students can contribute to the center's activities.

In the first phase, the Foundation welcomes declarations of interest (max 12,000 characters incl. spaces) which should describe the nature and importance of the research, the underlying scientific hypotheses and the expected benefits for patients. Relevant literature references should be submitted separately (max 5,000 characters incl. spaces).

The declaration of interest should also include:
- CV and list of publications (max 5,000 characters incl. spaces) of the main applicant
- CV and list of publications (max 2,500 characters incl. spaces) of each senior researcher to be involved
- Separate description (max 2,500 characters incl. spaces) of the center's organizational structure
- A proposal for a 5-year budget (max 2,500 characters incl. spaces)
- A description of institutional collaboration, co-funding and alliances (max 2,500 characters incl. spaces)

All documents should be submitted in English.
Declarations of interest for the purpose of pre-qualification should be sent as PDF-files to the Lundbeck Foundation at mail@lundbeckfonden.dk no later than January 19, 2009 at 13.00. In March 2009 a number of applicants will be asked to submit detailed proposals by May 2009. The centers should be ready for start-up by the end of 2009.

For further information, please contact Lundbeck Foundation Director of Research Anne-Marie Engel at tel. 39 12 80 00.

The Lundbeck Foundation is a commercial foundation with considerable shareholdings in the two listed companies H. Lundbeck A/S and ALK-Abelló A/S. Yields from the foundation's capital are used, among other things, to support scientific research primarily within the health sciences but also the biologically oriented natural sciences as well as physics and chemistry. The foundation distributes approx. 330 million DKK annually.

Lundbeckfonden
Vestagervej 17, 2900 Hellerup
Tel. 39 12 80 00
www.lundbeckfonden.dk

LUNDBECKFONDEN

AARHUS UNIVERSITET 24. NOVEMBER - 10. DECEMBER

Mandag 24.

ANTIK
KL. 13.15-17. VISUAL LANDSCAPES OF LATE ANTIQUE NORTH AFRICA
Seminar on late antique North Africa. Building 1414, Auditorium 407. Host: Research Project Art and Social Identities in Late Antiquity.

Tirsdag 25.

TEOLOGI
KL. 16.15-18. AK! HVOR FORANDRET
Var teologi meget bedre i gamle dage? Tre afgående professorer, dr.theol. Kirsten Nielsen, dr.theol. Jens Holger Schjørring og dr.theol. Peter Widmann om forskellen på at studere teologi før og nu. 30 kr. Lok. 010, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening og Religionsvidenskabelig Forening.

ETIK PÅ ARBEJDE
KL. 17.30-19.30 ETIK OG EKSISTENS I ARBEJDSLIVET
Fyraftensdebat om virksomheders etiske profiler med professor Steen Hildebrandt og cand.theol. Christina Busk fra Etikkos. Gratis. Lokale U30, Handelshøjskolen, Fuglesangs Allé. Arr.: Studentermenigheden.

CIA
KL. 19. SPIONER I EN KOLD KRIG
Peer Henrik Hansen om prominente danskere, som i årene efter Anden Verdenskrig under dæknavne plejede særdeles tætte kontakter til den amerikanske efterretningstjeneste og for nogles vedkommende gjorde sig skyldige i ulovlig efterretningsvirksomhed. Preben Hornung Stuen, Studenternes Hus. 25 kr. Arr.: Historia.

Onsdag 26.

KARRIERE
KL. 10-16. KARRIEREMESSE
EKNA, Erhvervskontakten på Naturvidenskab, holder karrieremesse for de naturvidenskabelige studerende i Aulaen med 37 deltagende virksomheder.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Christmas decorations. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

CIA
KL. 10.15. THE CIA AND DENMARK DURING THE EARLY COLD WAR
Guest lecture by historian Ph.D. Peer Henrik Hansen, Roskilde University Center. He has published on the unofficial Danish intelligence service "Firmaet" and studied other controversial aspects of Danish CIA links during the years of anti-Soviet armed resistance in the Baltic states and elsewhere in the Baltic Sea region. Building 1323, room 122.
Host: Dept. of Political Science.

ARKÆOLOGI
KL. 14.15.-16. NORDBOERNE I GRØNLAND
Seniorforsker, ph.d. Jette Arneborg, Nationalmuseet, om arkæologi og naturvidenskab ved "Verdens Ende". Aud. 5, Moesgård.
Arr.: Afd. for Middelalder- og Renæssancearkæologi.

KOSOVO
KL. 19. FRONTLINJEN MELLEM KRISTENDOM OG ISLAM
Mag.art. Monica Papazus foredrag om Kosovo vil belyse landets betydning for den europæiske kultur og bl.a. sætte fokus på misinformationen om landet og anerkendelsen af et muslimsk, albansk Kosovo. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.

Tor5sdag 27.

ÆSTETIK
KL. 14.15. ART AND ITS NEGATIONS
In the light of legacy of the avantgarde, neo-avantgarde and contemporary practice Professor John Roberts, University of Wolverhampton, examines why art's tradition of negation persists. Building 1584, room 124, Kasernen, Langelandsgade 139.
Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

FINANS-KRISEN
KL. 19. ET PERSPEKTIV PÅ DEN GLOBALE ØKONOMISKE UDVIKLING
Hvad har boligpriserne i USA, den amerikanske dollar og Kinas valutakurspolitik med Danmark at gøre? Professor, dr.oecon. Claus Vastrup giver svaret. Gratis. Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

BIO-DIVERSITET
KL. 19. RØDEHAVETS KORALREV
Rødehavet er et yndet rejsemål for især dykkerturister med koralrev, der udgør økosystemer med den største biodiversitet. Philippe Provençal fortæller om koralrevenes økologi, både fysisk og biologisk, og illustrerer med filmoptagelser og dias af Rødehavets karakteristiske arter, hvoraf en del kun findes her. Fri entré. Naturhistorisk Museum.
Arr.: Jydsk Forening for Naturvidenskab.

Fredag 28.

ROMANTIK
KL. 9-16. ROMANTICISM AND SCIENCE
Symposium om udvekslingen mellem naturvidenskab, filosofi og litteratur/kunst i romantikken med afsæt i den danske fysiker og naturfilosof H.C. Ørsted (1771-1851) og den svenske videnskabsmand og mystiker Emanuel Swedenborg (1688-1772), som først med romantikken finder et kongenialt publikum. Festsalen, DPU, Tuborgvej 164, København. Arr.: Dansk Selskab for Romantikstudier & DPU.

LAND & BY
KL. 10-18. EUROPEAN RURAL-URBAN RELATIONS
International seminar on the interaction of rural and urban worlds from Greco-Roman Antiquity to the 21st Century. Auditorium A1, building 1333. Host: Forskningsinitiativet Land–by.

FILOSOFI
KL. 13-15. HARTNACK-FORELÆSNING 2008
"Learning how to Die – Philosophy, Mortality and History" er titlen på årets Hartnack-forelæsning, som holdes af professor Simon Critchley, University of Essex og New School of Social Research, New York. Aud. 2, Søauditoriet. Efterfølgende reception kl. 15-17. Arr.: Institut for Filosofi og Idéhistorie.

MEDICIN
KL. 14. TILTRÆDELSESFORELÆSNING
I forbindelse med sin tiltrædelse som professor i medicinsk fysiologi holder Ole Bækgaard Nielsen forelæsningen "Skeletmusklers excitabilitet og funktion – når musklernes troværdighed er på spil". Efter forelæsningen er der reception på Institut for Fysiologi og Biofysik, bygning 1163, lok. 321.

SYSTEM-UDVIKLING
KL. 14.15. MELLEM VIDENSKAB OG RELIGION – OM PILOTPROJEKTER
Hvilken rolle spiller pilotprojekter i systemudvikling? Lektor Brit Ross Winthereik fra DTU diskuterer spørgsmålet på baggrund af en undersøgelse og introducerer til Latours begreb om "the factish". Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

Mandag 1.

ASTRONOMI
KL. 14.15. THE MOON THAT WASN'T
Professor Helge Kragh on the history of Venus' moon. How could recognized astronomers see a celestial body that manifestly does not exist? If they did not see the moon, what did they see? Further abstracts: www.ivs.au.dk/arrangementer. Room 214, 2 floor, building 1110. Host: Dept. of Science Studies.

Tirsdag 2.

BYENS BILLEDER
KL. 10.15-12. GIGANTOLOGICAL INVESTIGATIONS
A giant screen in an urban environment may be an imposing sight, but it hardly merits more than a glance from the passers-by. Why spend time researching and theorizing it? Media archaeologist, writer, exhibition curator and professor Erkki Huhtamo, UCLA, presents some reasons by developing an archaeology of public media displays. Store Auditorium, IT-Huset, Åbogade 15.
Host: Research Centre Digital Urban Living.

Onsdag 3.

IC
KL. 10. INTERNATIONAL CLUB
Christmas party. Faculty Club, Fredrik Nielsens Vej.

FILOSOFI
KL. 13.15-15. TILLID
Forelæsning ved filosoffen Karen Jones, der er repræsentant for den såkaldte "will-based account of trustworthiness", som har afsæt i en humeansk opfattelse af følelser og etik. Lok. 218 i bygn. 1465.
Arr.: Fokusområdet Videnssamfundet.

CIVIC RESEARCH
KL. 14.15. 50 WAYS TO GET IT WRONG
How not to do qualitative audience research, by lecturer in Public Opinion, Joke Hermes from InHolland University, Amsterdam. Encapsulated in this talk will be a brief overview: an indication of possible pitfalls in qualitative media research and examples from the type of audience research Joke Hermes is currently doing, which she calls "civic research". Det Lille Auditorium, IT-huset, Åbogade.
Arr.: Informations- og Medievidenskab.

SPIRITUALITET
KL. 19.30. THE SPIRITUAL REVOLUTION
Why have churches declined in Europe whilst new forms of spirituality have grown? Prof. Linda Woodhead, Lancaster University, will consider what we mean by "spirituality", where it is socially located, why spirituality is more attractive to women than men, what social and symbolic forms characterise new spiritualities, how they relate to Christianity, and whether they have a future. Det Teologiske Fakultet.
Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.

Torsdag 4.

UDDANNELSE
KL. 10-16. AKADEMISK FORMIDLING
Se omtale side 19.

ÆSTETIK
KL. 14.15. BIOSEMIOTICS AND CREATIVITY
Wendy Wheeler, London Metropolitan University, on abduction and the evolution of nature and culture. Building 1584, room 124, Kasernen, Langelandsgade 139.
Host: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

METAFYSIK
KL. 19.30. WALTER BENJAMIN
Med udgangspunkt i *Sørgespilsbogen* og *Passagearbejdet* udfolder lektor Henning Goldbæk begreberne metafysik og æstetisk erfaring virkningshistorisk fra Walter Benjamin til Adornos videreudvikling af dem i *Negativ Dialektik* og *Æstetisk teori*. 25 kr. Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

Lørdag 6.

KLASSISK
KL. 11. AFSKEDSSEMINAR
Temalørdag i anledning af docent, dr.phil. Ole Thomsens fratrædelse. Indlæg om bl.a. Humaniora i gymnasiet, komediens kor, Shakespeares kraft og Botho Strauß' forfatterskab samt oplæsning af Ole Thomsens nyoversættelse af romersk litteratur. Åbent for alle. Se www.klassisk.au.dk. Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr: Sektion for Klassisk.

Mandag 8.

TEOLOGIENS OPGAVE
KL. 15.15-17.30. TEOLOGIENS OG NATURVIDENSKABENS STYRKE OG GRÆNSER
I foredragsrækken *Hvor går grænsen?* taler lektor, drs.theol. Kees van Kooten Niekerk om teologiens opgave i forhold til naturvidenskabernes viden om naturen og mennesket. Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Tirsdag 9.

DIALOGER PÅ FILM
KL. 15. DET ARABISKE INITIATIV
Lotte Mik-Meyers film om Jakob Skovgaard-Petersen, der som del af regeringens "Arabiske Initiativ" sendes til Cairo for at skabe dialog med Mellemøsten. Opgaven kompliceres af tegningekrisen. I et visuelt nærværende sprog inviterer filmen ind i en række dialoger, hvor forbundne temaer om religion og politik diskuteres. Efterfølgende debat på engelsk med Jakob Skovgaard-Petersen, filmens instruktør, freelance reporter Arwa Mahmoud, Cairo) og Marwa Elnaggar fra IslamOnline and Reading Islam.com. Alle er velkommen. Aud. 1, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Faggruppen for Arabiske og islamiske studier og Foreningen for Arabiskstuderende.

Onsdag 10.

ERINDRINGER
KL. 9.30-17. WAR, MEMORY AND MEDIA
This interdisciplinary seminar explores how different media relate to the memory of war, whether they do it in a monumental, nostalgic, critical, or revisionist way. The keynote speaker is Professor Astrid Erll, Wuppertal. She will talk on "Hollywood War Cinema: Cultural Memory, Authenticity and Remediation". All welcome. No registration. Mødesal 2, Studenternes Hus. www.memory.au.dk.
Arr.: Forskernetværket Erindringskultur.

VIDENSKAB PÅ TVÆRS
KL. CHALLENGING HYPERPROFESSIONALISM
One-day conference addressing the intradisciplinarity of science, technology and medicine studies. Register at stm@au.dk no later than December 3rd. Lakeside Lecture Theatres. Host: Aarhus Network for Science, Technology and Medicine Studies.

Fredag 12.

STJERNE-HIMLEN
KL. 20. FULDMÅNEAFTEN
Slap dog af! Et juleforsøg med afslapningsmusik under stjernerne. Gentages kl. 21.30. Entré 60 kr. Planetariet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken.
Arr.: Steno Museet.

Søren Kjeldgaard / AU-foto

De studerende fra de æstetiske fag er ved at forberede deres tredje revy og lægger op til apokalytiske løjer.

VERDENS SIDSTE REVY

De vil udfordre, tænke nyt og blande genrer. Så ambitionerne er høje, og kan vel heller ikke være andet, når man nu har sin daglige gang på nogle af de institutter, der leverer masser af talent til den århusianske scene.

Derfor er det heller ikke en revy af de sædvanlige, man skal forvente, når de studerende fra de æstetiske fag inviterer til "Verdens sidste revy", som de har kaldt den tredje årgang af KaserneRevyen med undertitlen "Jorden går under – i morgen".

Revyfolkene stiller et apokalyptisk festfyrværkeri af musik og løjer i udsigt, og i sådan et scenarie dukker både Jesus og Satan selvfølgelig op. Bamse kommer også på scenen, men får en grum skæbne, da han møder Peter Plys under den store honningkrise. Og så afslører vi ikke mere her.

En sort revy på kanten af det cabaretagtige, lover instruktøren Johan Holm Mortensen, der studerer dramaturgi og har lagt vægt på at lave noget flot og godt frem for traditionel revysjov.

KaserneRevyen har premiere på Kasernescenen på Langelandsgade den 3. december kl. 20 og spiller på samme tidspunkt de følgende tre dage samt lørdag den 6. december kl. 16. Billetprisen er 50 kroner, og man kan sikre sig plads ved at sende en mail til kontakt@kasernerevyen.dk.

AKADEMISK FORMIDLING I UDDANNELSERNE

Faglig viden skal formidles for at være relevant. Derfor er formidling en efterspurgt kompetence. Men hvilke konsekvenser skal det have for de akademiske uddannelser? For at finde svar på det spørgsmål inviterer Center for Undervisningsudvikling, Humaniora og Teologi, i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitetsskole undervisere, studieplanlæggere og studerende til debat om formidling og universitetsuddannelser.

Skal der undervises specifikt i formidling på uddannelserne, og hvad forstår de faglige miljøer ved akademisk formidling og akademisk skrivning? Det er nogle af temaerne, arrangørerne har sat på dagsordenen sammen med betydningen af at have fokus på form, genre og metarefleksion. Der er tilmelding senest 1. december til Line Holst Thomsen, CFU: lht@hum.au.dk med navn og e-mail samt titel på seminaret.

Se programmet på www.humaniora.au.dk/cfu/forside

AKADEMISK FORMIDLING
4. DECEMBER KL. 9.30-15
SØAUDITORIERNE, BYGNING 1253

GRATIS JUL I DEN GAMLE BY

Et gyldigt studiekort giver i juleperioden studerende gratis adgang til Den Gamle By, som igen i år præsenterer den historiske jul i mange variationer med udstillinger om julens historie og alt det bedste fra den danske jul. Man kan møde skomagermadammen, bageren og købmanden og købe årets julegaver i de historiske butikker og museumsbutikken. Og det er vel at mærke gaver, man ikke kan få andre steder.

De gratis oplevelser tilbydes studerende hver onsdag, torsdag og fredag fra kl. 16 til museet lukker kl. 19, og tilbuddet gælder frem til den 30. december.

Købstadsmuseets julepakke omfatter frem til den 22. december desuden den dramatiserede rundvisning *Lys i Mørket*, hvor det flakkende lys fra 1800-tals-lygter giver let spil til fantasien.

– Når man oplever, hvor mørkt der rent faktisk er, får man en større forståelse for ældre tiders overtro, siger museumsdirektør Thomas Bloch Ravn, der også slår dørene op til gratis forestillinger på Helsingør Theater. Her kan man onsdag til fredag opleve Ludvig Holbergs farce *Juule-Stuuen* om kys og kram og erotiske lege, som de foregik i 1600- og 1700-årenes julestuer. Forestillingen varer cirka en time og opføres 3., 4. og 5. december og 10., 11. og 12. december kl. 16.30 og 18.30. Se udførligt program på: www.dengamleby.dk

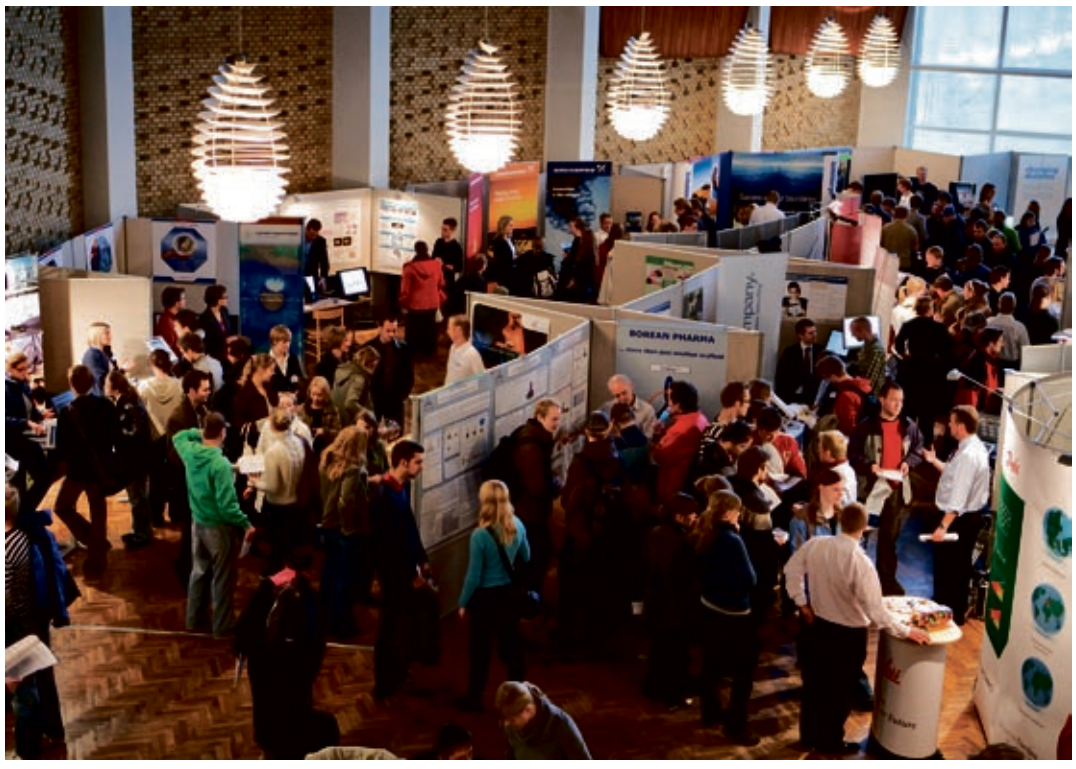

JAGTEN PÅ KLOGE HOVEDER

Efterspørgslen på kandidater med kompetencer inden for naturvidenskab er i disse år større end nogensinde. 36 virksomheder med et behov for naturvidenskabelige kandidater har derfor tilmeldt sig den karrieremesse, som Erhvervskontakten på Naturvidenskab, EKNA, arrangerer hvert år. EKNA forventer, at over 1000 studerende fra Det Naturvidenskabelige Fakultet vil besøge karrieremessen.

It-konsulentvirksomheden NNIT er en af de virksomheder, der deltager på karrieremessen for første gang. Steffen Curran begrunder deltagelsen med, at virksomheden altid har bruge for dygtige projektledere, it-folk og konsulenter. Et af NNIT's trumfkort i kampen om de studerende er et graduate-program, hvor nyuddannede begynder deres ansættelse med halvandet års turnus rundt i NNIT's divisioner.

Messen skydes i gang med oplæg fra Miljøstyrelsen, Vestas, McKinsey og Co., Terma, Novo Nordisk, IBM, Alectia, Danisco, Logica og gymnasierne.

KARRIEREMESSE 2008
26. NOVEMBER KL. 9-17.
AULAEN OG VANDREHALLAN, NDR. RINGGADE
PROGAM PÅ WWW.SCIENCE.AU.DK/EKNA

Foto: Kobal Collection

Mirakellanding. Den situation vil man helst ikke lande i. Og måske har nogle en forudanelse. I hvert fald har russiske matematikere fundet ud af, at der er langt flere passageraflysninger på fly, der ender med at styrte ned, end på andre fly. Billedet er fra tv-filmen Miracle Landing.

Hvor mange procents sandsynlighed for et mirakel?

Russiske forskere har forsøgt at måle overnaturlige magters indflydelse på menneskers skæbne i forbindelse med flyvninger.

Af Hans H. Plauborg

hhp@adm.au.dk

Miraklernes tid er ikke forbi.

Forleden havde undertegnede indbrud. Tyven tog selvfølgelig, hvad sådan en nu tager, plus et par ting, tyve sjældent interesserer sig for, nemlig babytøj og øjenskygge. Til gengæld tog vedkommende ikke de alt for mange kontanter, der stod alt for iøjefaldende og stak op af en krukke i køkkenet. Pengene tiggede næsten om at blive taget, men blev det altså ikke.

Nu er der selvfølgelig den mulighed, at tyven bare var en nøgen baby med hang til Elisabeth Ardens makeup, og hvad skal sådan en med nogle tusinde kroner? En anden mulighed er, at det var en ren og skær tilfældighed, et af de små lykketræf midt i ulykken, vi mennesker nu engang kommer ud for fra tid til anden. Eller måske var der overnaturlige magter på spil – en skytsengel, der lige greb ind for at redde mig fra den værste ulykke.

Flystyrt og mirakler

Valery Isakov fra Moskvas Universitet tilhører en lille gruppe af matematikere, der fører statistik over abnorme hændelser. Abnorme hændelser, der vedrører liv og død, vel at mærke, og ikke abnorme hændelser vedrørende tyveknægte.

Valery Isakov har især kigget nærmere på mirakler omkring flystyrt. Interessen blev skabt, da den russiske forsker læste et interview med den verdenskendte horrorforfatter Stephen King. I interviewet fortalte Stephen King, at han efter et flystyrt havde ringet til lufthavnen for at høre, hvor mange passagerer der egentlig havde aflyst deres reservation forud for den fatale flyvning. Det viste sig, at det havde 16 personer gjort, og yderligere tre var aldrig dukket op til flyafgangen.

Som den gode matematiker han er, begyndte Valery Isakov at kigge nærmere på statistikken over aflysninger i forbindelse med flyafgange.

De mystiske overlevere

Han fandt hurtigt ud af, at der meget sjældent er over 10 personer per flyafgang, der aflyser eller aldrig dukker op. Det er med andre ord usædvanligt, at folk ikke dukker op til deres fly.

Derefter forsøgte han at rekvirere statistikker over samtlige flyafgange i Rusland (Sovjetunionen) fra de sidste 25 år, men blev venligst afvist. Den slags udleverer man skam ikke alene for forskningens skyld, fik han at vide, så han og hans lille hold af matematikere kontaktede vestlige flyselskaber, og med dem var der mere held.

Statistikkerne viser noget meget usædvanligt.

De viser, at der i løbet af de sidste 20 års flyvninger i gennemsnit er 18 procent flere passageraflysninger på fly, der ender med at styrte ned eller havarere med et stort antal omkomne. 18 procent er så stort et tal, at der på ingen måde kan være tale om tilfældigheder, mener Valery Isakov.

– Hvem er de her mystiske overlevere? Jeg ved det ikke. Vi er kun matematikere, der har opdaget en anomali i statistikken. Og man vil i hvert fald aldrig finde et svar, hvis man udelukkende ser enhver hændelse af denne type som en unik, individuel begivenhed, siger han. ■

Migræne reducerer risikoen for brystkræft

En ulykke komme sjældent alene, siger man. Men man siger også, at intet er så skidt, at det ikke er godt for noget, og det må nærmest være sidstnævnte kategori, nyheden i overskriften tilhører. Forskere fra Fred Hutchinson Cancer Research Center i Seattle, USA har nemlig på baggrund af undersøgelser blandt næsten 3500 kvinder konstateret, at risikoen for at udvikle brystkræft er ca. 30 procent mindre hos kvinder, der lider af migrænesmerter, end hos kvinder, der ikke har migrænesymptomer.

Forskeren Christopher Li, der står bag undersøgelsen, siger, at forklaringen efter al sandsynlighed handler om hormoner. Det er velkendt, at kvinder med højt østrogenniveau i blodet har større risiko for at udvikle brystkræft, som med ca. 465.000 dødsfald om året på verdensplan er den kræftform, der slår flest kvinder ihjel. Det er også velkendt, at et lavt østrogenniveau kan udløse migræneanfald. De nye undersøgelser antyder nu, at kvinder, der lider af migræne, har et kronisk lavt indhold af østrogen i blodet, og at det formentlig er med til at beskytte dem mod at udvikle brystkræft.

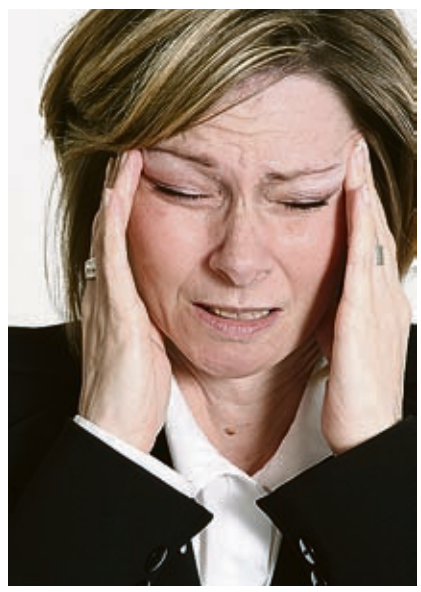

Ondt i hovedet? Trøsten kan være, at migræne mindsker risikoen for at udvikle brystkræft.

Stanken i prutter kontrollerer blodtrykket

Hvem skulle have troet, at den umiskendelige lugt af rådne æg i en fjært faktisk har en fysiologisk betydning?

Ikke desto mindre er det netop det, forskere fra Johns Hopkins-universitetet i USA nu påstår i en artikel i selveste *Science*.

Den kun alt for velkendte lugt skyldes gassen hydrogensulfid – svovlbrinte – der udskilles af bakterier i den menneskelige tyktarm. Den nye forskning viser, at celler omkring blodbanen hos mus naturligt producerer hydrogensulfid, og at gassen hjælper med at holde gnavernes blodtryk nede ved at afspænde blodkarrene. De samme celler findes efter al sandsynlighed også omkring menneskers blodkar, siger Solomon H. Snyder, der er en af forskerne bag opdagelsen.

Snyder og hans kolleger sammenlignede normale mus med mus, der manglede genet for et enzym kendt som CSE. Netop det enzym har forskningen længe regnet med kunne være årsag til produktionen af svovlbrinte. Da forskerne målte niveauet af svovlbrinte i væv fra de mus, der manglede CSE-enzymet, fandt de, at det var stærkt reduceret i forhold til de almindelige mus. For at afgøre, om svovlbrinte har betydning for blodtrykket, tog forskerne i anden omgang og udsatte musene for et kunstigt højt blodtryk, hvorefter de fik et blodkarafspændende kemikalie.

Det viste sig, at blodkarrene hos musene uden CSE-enzymet stort set ikke blev mere afspændte, hvilket altså førte forskerne til den konklusion, at svovlbrinte må spille en stor rolle i reguleringen af blodtrykket.

– Jeg forventer, at vores opdagelse vil føre til nye typer medicin mod forhøjet blodtryk hos mennesker, siger Solomon H. Snyder.